БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 50 (16.133) • 28 февраль 1975 йил, жума • Баҳоси 2 тийин

САНОАТ КОРХОНАЛАРИ, ҚУРИЛИШ ТАШКИЛОТЛАРИ, ТРАНСПОРТ ҲАМДА ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИ БОШҚА ТАРМОҚЛАРИ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ УЧАСТКАЛАРИНИНГ МАСТЕРЛАРИГА

Азиз ўртоқлар!

Ишлаб чиқаришда мастерларнинг ролини ошириш тўғрисида КПСС Марказий Комитетининг қарорига жавобан Свердловск области, Москвадаги Лихачев номли автомобиль заводи ва «Компрессор» заводи, Фрунзе номли Суми машинасозлик заводи ва бошқа кўпгина корхоналар мастерларининг мактуби ва мурожаатини зўр эътибор билан ўқиб чиқдим. Сизнинг мактубингиз Ленин партиясига, унинг Марказий Комитетига самимий миннатдорчилик ва чексиз садоқат ҳис-туйғулари билан, Ватанимизнинг иқтисодий куч-қудратини кўпайтириш иштиёқи билан тўлиб-тошган. Улуғ Ватан урушида қозонилган ғалабанинг 30 йиллигига ва тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи йилига олинган юксак социалистик мажбуриятларни бажаришга мастерларнинг ишчилар билан бирга қатъий аҳд қилганликлари улар Коммунистик партиянинг тинчликни мустаҳкамлаш ҳамда халқ турмушининг моддий ва маданий даражасини анча юксалтиришга қаратилган ташқи ва ички сиёсатини тўла равишда қўллаб-қувватлаётганлигидан далолат бермоқда.

КПСС XXIV съезди ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини кескин равишда оширишни мамлакатимиз хўжалик ривожланишининг стратегик йўналиши деб белгилади. Ҳозирги шароитда бу йўлнинг амалга оширилиши халқ хўжалигининг барча бўғинларида, ҳар бир иш жойида ишнинг сифатини ошириш кераклигини билдиради. Бу эса кўп жиҳатдан ишлаб чиқариш участкаларига ва уларнинг раҳбарлари бўлган мастерларга тааллуқлидир. Давлатимиз экономикаси ривожининг суръатини оқибат-натижада белгиловчи бунёдкорлик жараёни худди жонли организм ҳужайраларида бўлгани сингари айни мана шу бирламчи меҳнат коллективларида юз беради.

Ўртоқлар, сизлар жуда катта кучга эгасиз ҳамма моддий неъматларни ишлаб чиқариш ҳақиқатда сизнинг таъсирингиз остидадир. Сизларнинг кўпчилигингиз тажрибали ва сезгир мураббий, актив жамоатчи, ихтирочи ва рационализаторларсиз. Сизларнинг орангизда аёл мастерлар муносиб ва фидокорона ишламоқдалар. Завод ва фабрикалар, конлар ва шахталар, қурилишлар, транспорт корхоналари ҳамда халқ хўжалиги бошқа тармоқларининг хўжалик фаолиятида муваффақиятларга эришиш — сизнинг куч-ғайратингиз ва ишга меҳр-муҳаббатингизга, ташаббускорлигингиз ва билимдонлигингизга, кишилар билан ишлай олиш маҳоратингизга кўп жиҳатдан боғлиқдир. Мастернинг иши мураккаб ва кўп қиррали бўлиб, шу билан бирга фахрли иш ҳамдир. Мастер ҳамиша ишчилар билан мустаҳкам боғланган бўлиб, жамиятимиз мана шу илғор синфининг энг яхши фазилатларини улардан қабул қилиб олади. Меҳнаткашлар коллективларида бой тарбия мактабини ўтади. Ишлаб чиқаришнинг кўпгина командирлари мана шу мактабда таълим олиб, бошқариш санъатини мукаммал эгалладилар, ажойиб раҳбар бўлиб етишдилар.

Ҳозирги вақтда совет халқи олдида шу беш йилликни муваффақиятли тугаллаш ва янги ўнинчи беш йилликни бошлашга яхши тайёргарлик кўриш каби масъулиятли вазифа турибди. Мастерларнинг бир ярим миллионли кишидан иборат отряди шу вазифани ҳал этишга ўзининг муносиб ҳиссасини қўшади, деб ишонаман.

Совет халқининг бахт-саодати йўлидаги меҳнатда сизларга ва сизларнинг участкангиздаги ишчиларга янада катта муваффақиятлар, ҳар бирингизга сиҳат-саломатлик ва шахсий ҳаётингизда бахт-саодат тилашга руҳсат этгайсиз.

Л. БРЕЖНЕВ,
Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари.

СОВЕТ ИТТИФОҚИНИНГ ИХТИРОЧИЛАРИ ВА РАЦИОНАЛИЗАТОРЛАРИГА

Мамлакатимиз ихтирочилари ва рационализаторини ажойиб ютуқ — халқ хўжалигида ихтиролар ва рационализаторлик таклифларидан фойдаланиш ҳисобига моддий, меҳнат ва молия ресурсларини тежаш юзасидан тўққизинчи беш йилликда қабул қилинган социалистик мажбуриятларнинг муддатидан илгари бажарилиши билан қизгин қутлайман. Беш йилликнинг ўтган тўрт йили мобайнида жами тежам 14,4 миллиард сўмдан кўп бўлди.

Бу — ўз кучи, билими, талантини ишлаб чиқаришни такомиллаштиришга, янги техника ва прогрессив технологияни яратишга бағишлаётган миллион-миллион ишлаб чиқариш новаторлари, ишчилар, олимлар, инженерлар ва техникларнинг катта ижодий ғалабасидир. Бу муваффақиятларга эришишда партия, хўжалик, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг меҳнаткашлар техника ижодкорлигини, КПСС XXIV съезди қўйган вазифаларни муваффақиятли бажариш учун оммавий социалистик мусобақани ривожлантириш соҳасида олиб борган ҳар томонлама ташкилотчилик иши актив ёрдам берди.

Коммунистик партия ихтирочилар ва рационализаторларнинг фаолиятига катта аҳамият бермоқда. Фан-техника революциясининг ҳозирги босқичида халқ хўжалигида илмий кашфиётлар, ихтиролар ва рационализаторлик таклифларидан кенг ва ўз вақтида фойдаланиш техника тараққиёти суръатларини жадаллаштиришда муҳим роль ўйнайди. Ихтирочилар ва рационализаторлар ижодкорлигининг натижалари совет кишиларининг зарбдор меҳнати билан бирга ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, меҳнат унумдорлигини ўстириш, маҳсулот сифатини яхшилаш учун янги резервлар очиб беради.

Шуниси қувончлики, мамлакат ихтирочилари ва рационализаторлари КПСС Марказий Комитети 1974 йил декабрь Пленумининг қарорларига ва 1975 йилда социалистик мусобақани ташкил қилиш тўғрисида КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатига жавобан ўз зиммаларига қўшимча оширилган мажбуриятлар қабул қилмоқдалар.

КПСС Марказий Комитети мамлакат ихтирочилари ва рационализаторлари беш йилликнинг якунловчи йилида ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини шараф билан бажарадилар ва бундан буён ҳам техника тараққиёти учун курашувчиларнинг биринчи сафларида борадилар, Ватанимиз экономикасини янада мустаҳкамлашдан иборат муштарак ишга муносиб ҳисса қўшадилар, деб қатъий ишонч билдиради.

Л. БРЕЖНЕВ,
Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

КПСС Марказий Комитети «Тамбов область партия ташкилотида танқид ва ўз-ўзини танқиднинг аҳволи тўғрисида»ги масалани кўриб чиқди.

Қабул қилинган қарорда қуйидагилар таъкидлаб ўтилади: Тамбов область партия ташкилоти КПСС XXIV съезди ва Марказий Комитет Пленумларининг қарорларини бажара бориб, хўжалик ва маданий қурилишга, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашга раҳбарликни яхшилаш соҳасида муайян ишлар қилди. Аммо КПСС область, шаҳар ва район комитетлари мавжуд камчиликларни йўқотиш, топширилган иш учун кадрларнинг масъулиятини ошириш йўлида партияда синалган танқид ва ўз-ўзини танқид методидан тўлароқ фойдаланганида янада кўпроқ натижаларга эришиш мумкин бўлур эди.

Область саноати ва қишлоқ хўжалиги беш йиллик планда мўлжаллanganидан анча суст ривожланмоқда. Капитал қурилиш программаси йил сайин бажарилмай қолмоқда, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш резервларидан кам фойдаланилмоқда. Хўжасизлик, кадрларнинг қўнимсизлиги, меҳнат интизомининг бузилиши, социалистик мулкнинг ўғирланиши натижасида нобудгарчилик жуда катталигича қолаётир. Партия органларида ва бошланғич партия ташкилотларида ана шу камчиликлар ва бошқа нуқсонларга кўпинча объектив баҳо берилмаётир, принципиал танқид қилинмаётир.

КПСС область комитети ўз ишини ва ишнинг аҳволини ўз-ўзини танқид асосида таҳлил этиш намунасини кўрсатмаётир, шаҳар ва район партия комитетларига, бошланғич партия ташкилотларига — шу тариқа таҳлил этишни камдан-кам ўргатяпти. Халқ хўжалик планлари ва топшириқларининг бажарилишини таъминламаётган кадрларга нисбатан талабчанлик тегишли даражага кўтарилган эмас. Партия ва давлат интизомини бузаётган, хизмат вазифасини суиистеъмол қилаётган ходимларга нисбатан либералларча муносабатда бўлишга йўл қўйилмоқда. Кўпгина партия комитетлари амалий ташкилотчилик ишига зарар етказган ҳолда, асосий эътиборини кўпдан-кўп миқдорда қарорлар тайёрлаш ва уларни қабул қилишга, мажлис ва кенгашлар ўтказишга қаратмоқдалар. Пленумларда ва партия йиғилишларида қилинадиган докладларда фаолиятнинг ижобий томонларига катта эътибор берилиб, танқид одатда эгасизлантирилиб, қонниқарсиз кўрсаткичлари санаб ўтишдан иборат бўлади, партия, совет, хўжалик органларининг ва конкрет шахсларнинг иш методларидаги нуқсонлар очиб ташланмайди. Бу ҳол нутқларнинг характерига ҳам таъсир кўрсатади. Бу нутқлар бир қанча ҳолларда ўзининг иши тўғрисида ҳисоб бериш ва ютуқлар тўғрисида рапорт бериш доирасидан ташқари чиқмайди.

Қуйидан бўладиган танқид суст ривожлантирилмоқда. Кейинги йилларда область партия комитетининг, Инжавино, Умет, Жердевка район партия комитетларининг пленумларида ишда камчиликлар бўлишига қарамай, уларнинг бюролари, секретарлари, бўлимлари аслида танқид қилинмади. Партия комитетлари ўз фаолияти тўғрисида коммунистларга кам ахборот бераётганлиги, пленумларни ва партия йиғилишларини ўтказишда ортиқча регламентацияга йўл қўяётганлиги орқасида коммунистларнинг активлиги кўпинча пасайиб кетмоқда. Меҳнаткашлар коллективларида, касаба союз, комсомол йиғилишлари ва ишчиларнинг йиғилишларида, доимий ишлаб чиқариш кенгашларида танқид ва ўз-ўзини танқидни ривожлантиришга кам эътибор берилмоқда.

Партия органлари танқидга нисбатан нотўғри муносабатда бўлиш каби фактларга етарли даражада жиддий эътибор бермаётирлар. Баъзи ходимлар ўз ишлари ҳақидаги мулоҳазаларга қўшилганлари ҳолда, камчиликларни йўқотиш учун ҳеч қандай чора кўрмайдилар. Тамбов, Мичурин шаҳар партия ташкилотларида, Кирсанов район партия ташкилотида танқидни бўғиш, танқидий чиқишлар учун қувғин қилиш каби ҳоллар рўй берди. Аммо бунинг учун айбдор бўлган шахслар ўз вақтида жавобгарликка тортилмади.

Область «Тамбовская правда» газетаси, шаҳар ва район газеталарида танқидий мақолалар, хабарлар, меҳнаткашларнинг ишлаб чиқаришни ривожлантириш, кишиларни тарбиялаш, партия ташкилотларининг, раҳбар кадрларнинг фаолиятига доир масалалар хусусидаги мактублари кам босиб чиқарилмоқда. Кўп мақолалар конкрет руҳда бўлмай, уларда ишонтирарли далиллар келтирилмайди. Партия комитетлари матбуотда босилган материалларнинг таъсирчанлиги тўғрисида кам ғамхўрлик қилмоқдалар, газеталарда эълон қилинаётган танқидий материалларга кўпинча эътибор бермаётирлар.

КПСС Марказий Комитети КПСС Тамбов область комитетига, шаҳар ва район комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари зиммасига, таъкидлаб ўтилган камчиликларни бартараф қилиш, КПСС XXIV съездининг танқид ва ўз-ўзини танқидни бутун чоралар билан ривожлантириш тўғрисидаги йўл-йўриқларини ва КПСС Уставининг шу ҳақдаги талабларини бажаришни таъминлаш мажбуриятини юклади.

КПСС Марказий Комитети ҳозирги шароитда коммунистик қурилишнинг ҳал этилаётган вазифаларининг кўламлари ва ортиб бораётганлиги ҳамда бу вазифаларнинг мураккаблиги, хўжалик юритишнинг интенсив методларига ўтилаётганлиги, фаолиятнинг ҳамма соҳаларида сифат кўрсаткичлари сари бурилиш ясалаётганлиги муносабати билан танқид ва ўз-ўзини танқид ташкилотчилик ҳамда ғоявий-сиёсий ишни юксак даражага кўтариш воситаси сифатида тобора катта аҳамият касб этмоқда, деб таъкидлади. «Муваффақиятларимизни ҳам, мавжуд проблемалар ва нуқсонларни ҳам ўз-ўзини танқид асосида чуқур таҳлил этиш, — деб уқтириб ўтади ўртоқ Л. И. Брежнев, — олға қараб ҳаракат қилиб боришнинг зарур шартидир». Принципиал танқид ва ўз-ўзини танқидни кенг ривожлантириш партия ташкилотининг сиёсий жиҳатдан соғломлигидан, унинг партия ва халқ олдидаги ўз бурчини тўғри тушунганлигидан далолат беради.

КПСС Марказий Комитетининг қарорида танқид ва ўз-ўзини танқид областдаги коммунистларни, барча меҳнаткашларни партия съездларининг ва КПСС Марказий Комитети Пленумларининг қарорларини амалга оширишга, давлат планларига тўла ва ошириб бажаришга, резервларни қидириб топиш ва уларни ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш учун тўлароқ фойдаланишга, фан-техника тараққиётини жадаллаштиришга, [illegible] қилиб яхши сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш йўлида [illegible] активлиги [illegible] сафарбар қилишга [illegible] лади. [illegible]

[illegible] партия аъзоларига ахборот бериш яхши йўлга қўйилсин. Пленумлар, партия йиғилишларининг ишчанлик руҳида, коммунистларнинг бир-бирларига нисбатан ва сайлаб қўйилган партия органларига нисбатан юксак талабчанлиги вазиятида ўтказилиши тўғрисида, энг актуал масалаларни муҳокамага қўйиш ҳақида доим ғамхўрлик қилинсин. Тамбов область партия комитети, кўпгина шаҳар [illegible]

[illegible] ши, хулосаларнинг принципиаллиги билан ажралиб туришига эришмоқлари лозим. Область ҳаётига доир актуал масалаларни матбуот саҳифаларида муҳокама қилишга ишчи ва қишлоқ мухбирлари активроқ жалб этилсин. Айрим ходимларнинг матбуот сигналларига қуруқ жавоб қайтариш ва эътиборсиз муносабатда бўлишлари каби фактлар кескин қоралансин.

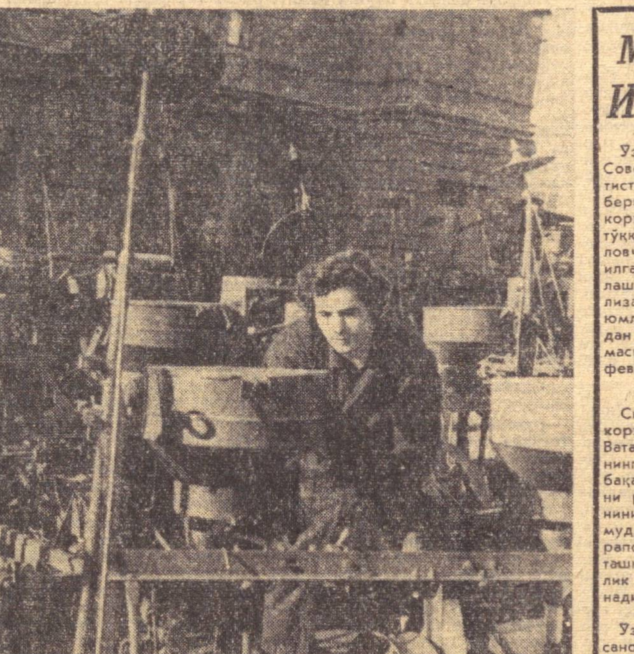

«Узбексельмаш» заводи коллективи якунловчи йилда қишлоқ хўжалиги меҳнаткашларига кўплаб турли техникани етказиб бериш учун астойдил меҳнат қилмоқда. Суратда: заводда тайёрланган сеялкаларни жўнатиш олдида.

А. Тўраев фотоси.

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ!

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Марказий статистика бошқармасининг хабар беришича, республикадаги саноат корхоналарининг коллективлари тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи йили планини муддатидан илгари бажариш учун мусобақалашиб, саноат маҳсулотини реализация қилиш ва энг муҳим буюмларни ишлаб чиқариш юзасидан январь-февраль ойи программасини муддатидан илгари, 27 февралда бажардилар.

* * *

Сирдарё областидаги саноат корхоналари совет халқи Улуғ Ватан урушида қозонган ғалабанинг 30 йиллиги шарафига мусобақани авж олдириб, маҳсулотни реализация қилиш ойлик планини бажарганликлари тўғрисида муддатидан олдин, 24 февралда рапорт бердилар. Топшириқдан ташқари икки ярим миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинади.

* * *

Ўзбекистон ССР Пахта тозалаш саноати министрлиги корхоналарининг коллективлари Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилиб, маҳсулотни реализация қилиш икки ойлик планини 26 февралда бажардилар. Пахта тозалаш саноатининг ходимлари март ойигача топшириқдан ташқари 24 миллион сўмлик маҳсулот реализация қиладилар.

Яккабоғ ва Сўфиқишлоқ пахта заводларининг меҳнатчилари ўз беш йиллик топшириқларини бажарганликлари тўғрисида рапорт бердилар.

* * *

Андижон областининг саноат корхоналари маҳсулотни реализация қилиш ва буюмларнинг энг муҳим турларини ишлаб чиқариш юзасидан икки ойлик программани 27 февралда бажариб қўйишди. Область саноати пландан ташқари етти миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаради.

(ЎзТАГ).

«КОСМОС-710» ПАРВОЗДА

1975 йил 26 февралда Совет Иттифоқида Ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши «Космос-710» учирилди.

Йўлдош ичига космик фазони тадқиқ қилишни давом эттириш учун мўлжалланган илмий аппаратлар ўрнатилган. Аппаратлар нормал ишлаб турибди. Координация-ҳисоблаш маркази олинаётган ахборотларни ишлаб чиқмоқда.

(ТАСС).

ЯКУНЛОВЧИ ЙИЛ МАРРАЛАРИ

НУКУС, 27 февраль. (ЎзТАГ). Қорақалпоғистон қишлоқ хўжалик илғорларининг кенгаши бўлди. Кенгашни Қорақалпоғистон АССР Олий Совети Президиумининг Раиси Д. Ешимбетов очди. Қорақалпоғистон область партия комитетининг секретари К. Маткаримов 1974 йилдаги ишларнинг якунлари ва автоном республика деҳқонларининг беш йиллик якунловчи йилидаги вазифалари тўғрисида доклад қилди.

Кенгашда социалистик мажбуриятлар қабул қилинди. Бу мажбуриятларга мувофиқ, беш йилликнинг якунловчи йилида камида 350 минг тонна пахта етиштирилади, ҳар гектар ердан олинадиган ҳосилнинг ўртача миқдори 30 центнерга етказилади. Дон, гўшт ва қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг бошқа турларини кўпроқ етиштириш мўлжалланади.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов кенгаш қатнашчиларига қарата нутқ сўзлади.

Кенгашда Қорақалпоғистон область партия комитетининг биринчи секретари Қ. Камолов нутқ сўзлади.

Франциядан келган меҳмонлар

СССР Олий Совети Иттифоқ Совети ва Миллатлар Совети ташқи ишлар комиссияларининг таклифига биноан мамлакатимизда меҳмон бўлиб турган Франция миллат мажлиси ташқи ишлар комиссиясининг раиси Кув де Мюрвиль бошчилигидаги миллат мажлиси ташқи ишлар комиссиясининг делегацияси 27 февралда Тошкентга келди. СССР Олий Совети Миллатлар Совети ташқи ишлар комиссиясининг аъзоси, СССР парламент группаси Совет—Франция секциясининг раиси Г. А. Жуков меҳмонларнинг сафарида уларга ҳамроҳлик қилмоқда. Франциянинг СССРдаги элчихонасининг маслаҳатчи-элчиси Филипп Юссон делегация билан бирга келди.

Аэропортда меҳмонларни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Ҳ. М. Пўлатова, Ўзбекистон ССР Олий Совети қонун лойиҳалари комиссиясининг раиси М. Қориев, республика Олий Совети ташқи ишлар комиссиясининг аъзоси А. Хўжаев ва бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

(ЎзТАГ).

ҚАШҚАДАРЁЛИКЛАРНИНГ РЕЖАЛАРИ

ҚАРШИ, 26 февраль. (ЎзТАГ). Бугун Қашқадарё область қишлоқ хўжалиги илғорларининг кенгаши бўлиб ўтди. Кенгаш қатнашчилари 1974 йил якунлари ва беш йилликнинг якунловчи йилидаги вазифалар тўғрисида область ижроия комитети раиси Х. Р. Қўйбоқаровнинг докладини муҳокама қилдилар.

Қишлоқ хўжалиги меҳнатчиларининг 1975 йилги социалистик мажбуриятлари қабул қилинди. Қашқадарёликлар бу йил давлатга 400 минг тонна пахта сотишга, барча турдаги қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришга қарор қилдилар.

Кенгашда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Т. Н. Осетров нутқ сўзлади.

Кенгаш ишида КПСС Марказий Комитетининг инструктори С. З. Шпилевой иштирок этди.

БИРИНЧИ РУС РЕВОЛЮЦИЯСИГА БАҒИШЛАНАДИ

Тошкент область партия комитети 1905—1907 йиллар революциясининг 70 йиллигига бағишлаб 26 февралда илмий-назарий конференция ўтказди.

Конференцияда В. И. Ленин 1905—1907 йиллар революцияси тажрибаси асосида марксизм назариясини ижодий ривожлантирганлиги тўғрисида, революциянинг шарт-шароитлари ва бошланиши, унинг халқаро аҳамияти, шунингдек 1905—1907 йиллар революциясининг Туркистонда революцион ҳаракатни ривожлантиришга Шарқ халқларининг уйғонишига кўрсатган таъсири ҳақидаги докладлар тингланди. Республиканинг таниқли олимлари доклад қилдилар. (ЎзТАГ).

ПАРТИЯВИЙ ИШ — ИЖОДИЙ ИШ

РЕСПУБЛИКА ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИДА ПАРТИЯВИЙ-ТАШКИЛИЙ ИШ КАБИНЕТЛАРИ ВА МЕТОДИК КЕНГАШЛАРИ ФАОЛИЯТИ ТАЖРИБАСИДАН

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ўз фаолиятининг ҳамма босқичларида омма ўртасида олиб бориладиган сиёсий-ташкилотчилик ишининг савиясини ошириш, жамият ҳаётининг ҳамма томонларига партиявий раҳбарликнинг усул ва услубларини такомиллаштиришга ҳамиша катта аҳамият бериб келмоқда. Бу масалага партиянинг сўнгги съездларида ҳам алоҳида эътибор берилди. «Съезд ўртага қўйган вазифаларнинг кўламига мувофиқ равишда шу вазифаларни ҳал этмоқ учун, — деб таъкидлади КПСС XXIV съездида ўртоқ Л. И. Брежнев, — ҳамма ишимизнинг савиясини—хўжалик, ғоявий-сиёсий, партиявий-ташкилий ишимизнинг савиясини жуда ошириш керак. Барча партия ташкилотларининг бутун куч-ғайратлари съезддан кейин айни шу вазифаларга қаратилиши лозим».

Ўзбекистон партия ташкилотларида хўжалик ва маданий қурилишга партия раҳбарлигини янада яхшилаш, партия ишининг мазмунини чуқурлаштириш ва усулини такомиллаштириш, бошланғич партия ташкилотлари жанговарлигини кучайтириш ва коммунистларнинг авангардлик ролини оширишдан иборат кўп қиррали жараён давом этмоқда. Республикамиз партия ташкилотлари сиёсий раҳбарлик органларига хос методлар билан ҳаракат қиладиган бўлиб қолдилар. Хўжалик вазифалари партия ташкилотларининг ташкилий-тарбиявий иш савиясини ошириш йўли билан ҳал этиладиган бўлиб қолди. Партия органлари кадрлар билан мунтазам равишда иш олиб бормоқдалар. Партия ходимлари ва активларини ўқитишнинг аниқ системаси вужудга келди.

Республикадаги кўпгина партия комитетлари ва йирик бошланғич партия ташкилотлари ҳузурида ташкил этилган партиявий-ташкилий иш кабинетлари партия ходимлари ва активига партия қурилиши масалаларини, ижобий тажрибани ўрганишда, партиявий раҳбарлик методларини эгаллашда катта ёрдам бермоқда. Ҳозирда 10 область, 16 шаҳар, 85 район партия комитети ва мингдан зиёд бошланғич партия ташкилотлари ҳузурида партиявий-ташкилий иш кабинетлари самарали иш олиб бормоқда. Бундай кабинет Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида 1968 йилнинг сентябрида ташкил этилган.

Тажриба шуни кўрсатмоқдаки, партиявий-ташкилий иш кабинетларини ташкил этишга тўғри ёндашилган, уларга зарур ёрдам кўрсатилаётган жойларда улар партия комитетлари ва бошланғич партия ташкилотларининг фаолиятини юқори даражага кўтаришда амалий ёрдам бермоқдалар. Кўпгина область, шаҳар ва район партия комитетларида улар ўқув-методик марказга, партиявий-ташкилий ишдаги ижобий тажрибалар лабораториясига айланмоқда.

Андижон, Қашқадарё ва Сирдарё область, Навоий, Ленинск, Каттақўрғон, Қўқон шаҳар, Избоскан, Ромитан, Чироқчи, Жомбой, Денов, Қува, Беруний район партия комитетларининг партиявий-ташкилий иш кабинетларида фойдали тажрибалар тўпланди. Шунингдек, Тошкент самолётсозлик заводи, Марғилондаги «Атлас» фирмаси, Андижондаги 162-қурилиш трести Жиззах областидаги «Самарқанд» совхози, Наманган областидаги «Коммуна» колхози, Самарқанд Давлат университети бошланғич партия ташкилотларида ҳам партиявий-ташкилий иш кабинетлари самарали иш олиб бораётир.

Партиявий-ташкилий иш кабинетларида В. И. Лениннинг асарлари, партия қурилишига оид адабиётлар, съезд ва пленумларнинг ҳужжатлари, партия Программаси ва Устави, турли қўлланмалар, газета ва журналлар тўпланади. Партия қурилишининг конкрет темаси бўйича эълон қилинган мақолаларнинг картотекаси, партия комитетлари ва бошланғич партия ташкилотларининг ижобий тажрибаси ҳақидаги материаллар, методик тавсиялар, турли партиявий ҳужжатларни расмийлаштиришга оид амалий қўлланмалар партия активи учун бебаҳо хазинадир. Баъзи кабинетларда партия комитетининг аъзоси, партия ташкилотининг секретари, партия группасининг ташкилотчиси, ёш коммунистга ёрдам бурчаклари жиҳозланган. Айрим кабинетларда ташкилий-техника воситаларидан кенг фойдаланилмоқда.

Андижон область партия комитетининг партиявий-ташкилий иш кабинети тажрибаси диққатга сазовордир. Бундан олти йил муқаддам ташкил этилган бу кабинет қайта жиҳозланиб, ҳозирда муҳим ахборот-методика марказига айланди. Кабинетда партиявий-ташкилий ишларнинг барча муҳим йўналишлари бўйича зарур материаллар жамланган.

Навоий шаҳар партия комитетининг партиявий-ташкилий иш кабинети ҳам фойдали тадбирларни амалга оширмоқда. Бу ерда партиявий-ташкилий ишнинг юздан ортиқ масаласи бўйича аниқ маълумотлар берувчи ярим автомат ўрнатилган. Навбатчилар бу ерга келган партия активларига уларни қизиқтирган барча материалларни топишда ёрдам берадилар, консультациялар ўтказадилар.

Йирик бошланғич партия ташкилотлари ҳузурида ташкил этилган партиявий- ташкилий иш кабинетлари ва бурчаклари ҳам кундалик амалий ишда цех партия ташкилоти секретарлари, партия группаси ташкилотчилари ва барча коммунистларга катта ёрдам кўрсатмоқда. Бу жиҳатдан Фарғонадаги нефть ва химия саноати корхоналари қурувчи трест парткоми қошида ташкил қилинган кабинетнинг фаолияти диққатга сазовордир.

Партиявий-ташкилий иш кабинетининг фаолияти трест партия ташкилотининг сиёсий-ташкилотчилик иши даражасини оширишга сезиларли таъсир кўрсатмоқда. Бу ўз навбатида коммунистларнинг авангардлигини кучайтирмоқда, хўжалик вазифаларининг муваффақиятли бажарилиши учун реал имконият яратмоқда.

Маълумки, партиявий-ташкилий иш кабинетларида ҳамма ишлар жамоатчилик асосида бажарилади. Шу боисдан уларнинг фаолиятига партия комитетларининг ташкилий бўлимлари билан бирга жамоатчилик асосида тузилган методик кенгашлар раҳбарлик қиладилар. Методик кенгашлар партия ташкилотлари фаолиятининг самарали усулларини излаш, партия комитети ва бошланғич ташкилотлардаги энг яхши тажрибани ўрганиб, кенг ёйиш билан муттасил шуғулланадилар.

Сирдарё область партия комитетининг партиявий-ташкилий ишлар бўйича методик кенгаши ўз олдига кенг кўламли вазифаларни қўйган. Партия ташкилотларининг ишидаги ижобий тажрибани ўрганиш, умумлаштириш ва кенг ёйишдан ташқари мазкур кенгаш шаҳар, район партия комитетлари ва бошланғич ташкилотлари фаолиятини яхшилашда методик ёрдам кўрсатиш марказига айланмоқда.

Партия комитетлари методик кенгашларнинг аъзоларини танлашга алоҳида эътибор бермоқдалар. Чунки, методик кенгашлар ва кабинетларнинг иш савияси, аввало, уларнинг тажрибаси ва билим даражасига боғлиқдир. Шуни ҳисобга олиб, уларнинг ишига тажрибали партия, совет, касаба союз, комсомол ва илмий ходимлар, кекса коммунистлар жалб этилмоқда.

Одатда бу активистлар партия ҳаётида туғилаётган янги, илғор тажрибани пайқаб оладиган, уни таҳлил қилиш асосида муҳим умумлашма ва тавсиялар бера оладиган етук кишилардан иборат бўлиши керак. Партия активига малакали методик ёрдам кўрсатиш ҳар бир кенгаш аъзосини партиявий-ташкилий ишнинг маълум йўналиши бўйича ихтисослаштиришни тақозо этади. Шу мақсадда методик кенгашларнинг секциялари тузилади. Ангрен шаҳар партия комитети методик кенгашининг партия сафига қабул, коммунистларни тарбиялаш ва КПСС Устави талабларининг бажарилиши, йиғилишларни тайёрлаш ва ўтказиш, партия қарорларининг ижросини текшириш, касаба союз ва комсомол ташкилотлари устидан раҳбарлик ишини яхшилаш бўйича секциялари самарали иш олиб бораётир.

Партиявий-ташкилий иш кабинетлари ва методик кенгашлари кўп қиррали, ниҳоятда фойдали иш олиб бормоқдалар, партия комитетлари ва бошланғич ташкилотларга яқиндан ёрдам кўрсатмоқдалар. Чунончи, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг методик кенгаши кадрларни танлаш, уларни жой-жойига қўйиш ва тарбиялашда бошланғич партия ташкилотларининг иштироки масаласини ўрганиб чиқди ва умумлаштирди. Қорақалпоғистон область партия комитети ҳузуридаги методик кенгаш коммунистлар билан якка тартибда ишлаш тажрибасини, Тошкент тўқимачилик комбинатининг методик кенгаши цех партия ташкилотларида ишни планлаштириш тажрибасини ўргандилар. Шунга ўхшаш, бошқа жойлардаги методик кенгашлар партия топшириқлари бериш ва уларнинг ижросини назорат қилиш, комсомол-ёшларни партияга қабул қилишга тайёрлаш, ёш коммунистлар билан ишлаш, партия комитети ва бюро аъзолари ўртасида вазифаларни тақсимлаш сингари ишларни яхшилашга ёрдам берадиган фойдали тавсиялар ишлаб чиқмоқдалар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Андижон ва Қашқадарё областлари, Навоий ва Ангрен шаҳарлари, Избоскан ва Орджоникидзе районлари партия комитетлари партиявий-ташкилий иш кабинетлари ва методик кенгашларининг фаолиятини тобора яхшилашга алоҳида эътибор билан қарамоқдалар.

Республика партия ташкилотлари партиявий-ташкилий иш кабинетлари ва методик кенгашлари фаолиятини йўлга қўйиш бўйича маълум тажриба тўпладилар. Лекин бу соҳада камчиликлар йўқ эмас. Ҳали баъзи бир кабинетлар ва методик кенгашларнинг иш фаолияти улар олдига қўйилган вазифаларга тўла жавоб бермаяпти. Баъзи шаҳар ва район партия комитетлари шундай кабинетларни фақатгина жиҳозлаш, уларда зарур адабиётлар ва қўлланмаларни жамлаш билан кифояланмоқдалар. Натижада улар ўзига хос музейга айланиб қолмоқда. Уларда амалий ишни йўлга қўйиш тўғрисида эса, қайғурмаётирлар. Дидсиз жиҳозланган, зарур материалларга эга бўлмаган кабинетлар ҳам бор. Баъзи бир партия комитетлари партиявий ташкилий иш кабинетлари ва методик кенгашларнинг амалий фаолиятда қанчалик фойда келтиришини ҳануз тушуниб етмаётирлар. Икки область, 10 шаҳар, 52 район партия комитетлари, кўпгина йирик бошланғич партия ташкилотларида бундай кабинетлар ҳалигача тузилган эмас. Айрим партия комитетлари методик кенгашларга уларнинг вазифасига мутлақо хос бўлмаган ишларни топшириб қўядилар. Улар турли оператив маълумотлар ва справкалар тузишга банд этилади, бюро мажлисига масалалар тайёрлашга жалб қилинади.

Республика Компартияси Марказий Комитетининг секретариати яқинда қабул қилган қарорида партиявий-ташкилий иш кабинетлари ва методик кенгашлари ишидаги шунга ўхшаш камчиликларни кўрсатиб ўтди. Партия комитетларига уларнинг фаолиятини такомиллаштиришни таъминлаш, ташкилий-сиёсий ишларни янада яхшилаш учун уларнинг бор имкониятларидан самарали фойдаланиш, шу асосда партия ташкилотлари жанговарлигини кучайтириш ва коммунистлар активлигини ошириш топширилди.

Ўзбекистон партия комитетлари ва бошланғич партия ташкилотлари мавжуд камчиликларни тезда бартараф қилишлари, методик кенгашлар ва партиявий-ташкилий иш кабинетлари ўзларининг чинакам ёрдамчиларига, партиявий ишнинг ижобий тажрибасини оммалаштиришнинг чинакам методик марказига айланишига эришмоқлари даркор.

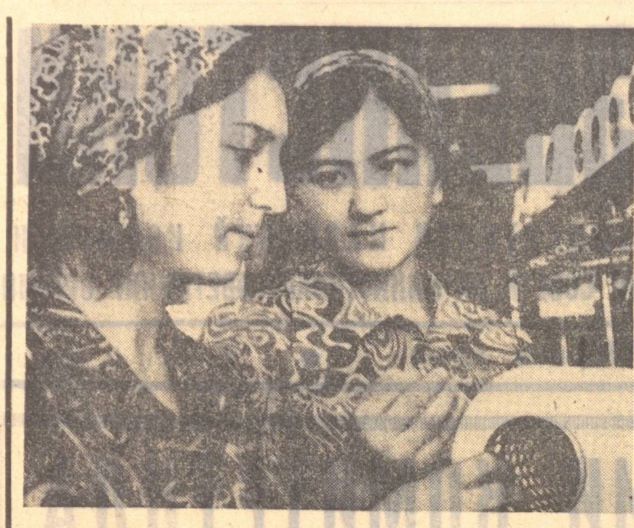

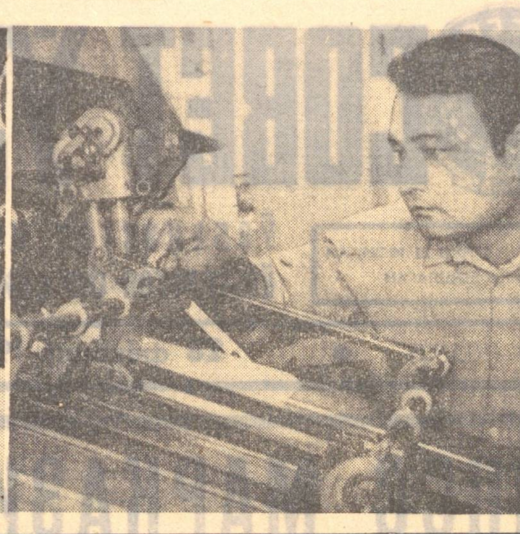

Буюк ғалабанинг 30 йиллиги олдидан Қаҳрамон шаҳарлар шарафига қизғин давом этаётган меҳнат декадаларида Тошкент шаҳри саноат корхоналари фаол иштирок этишмоқда. Суратларда: (чапдан) Тўқимачилик комбинатининг ип йигирув фабрикаси пешқадам ишчилари М. Валиева, Ш. Васиханова ва офсет фабрикасининг социалистик мусобақа ғолиби Ж. Ниёзмуҳамедов иш устида.

А. Тўраев фотолари.

МАРМАР ПЛИТАЛАР — МЕТРОГА

Инсон қўли, қалб ҳарорати билан яратилаётган гўзаллик доимо таҳсинга сазовор. Тошкентдаги тошга ишлов бериш комбинати ишчилари яратаётган гўзаллик ҳар бир кишини мафтун этади.

Корхона коллективи қайта ишлаган гранит ва мармарлар пойтахтдаги В. И. Лениннинг янги ҳайкали, «Ўзбекистон» меҳмонхонаси, «Зарафшон» ресторани, редакциялар корпуси деворларига ва бошқа биноларга сайқал бериб турибди. Эндиликда камалакнинг етти хил рангида товланувчи оқ, қора, қизил, кўк, бинафша, яшил, сариқ рангдаги мармарлар Тошкент метрополитенига жило беради.

КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатига амалий иш билан жавоб бериш учун курашаётган корхона коллективи якунловчи йил топшириқларини муддатидан илгари бажариш тадбирларини кўраётирлар. Ишчилар маҳсулот реализация қилиш планини 20 декабрда бажариш, планга қўшимча 250 минг сўмлик гранит маҳсулотлари ишлаб чиқариш учун мусобақани авж олдирмоқдалар.

Комбинатга Ғозғон ва Украинадан гранит блоклари келтирилади. Корхона улардан ҳайкалчалар, маданий-хўжалик буюмлари, товар плиталар ишлаб чиқаради. Бу ерда янги — мураккаб конфигурацияли цех ишга туширилгач, маҳсулот турлари янада кўпайди. Тош арралайдиган станокда ишловчи ака-ука Николай ва Анатолий Парамоновлар, «ИМР-600» станокларини моҳирлик билан бошқараётган ака-ука Исмоил ва Исрофил Ёқубов, майда плиталар қирқадиган Рашод Юсуповлар мусобақада пешқадамлик қилишмоқда. Тош қирқувчи Рауф Тўйчибоев блокларни тежайдиган таклиф киритди. Илгари 30-40 сантиметр материал кесиш вақтида чиқитга чиқиб кетарди. Ҳозир қирқилаётган ҳар куб метр гранит ҳисобига 50-60 сўм иқтисод қилинмоқда. Меҳнат унумдорлиги 70 процент ўсди.

Корхонада кенг кулоч ёйётган социалистик мусобақа ўз самараларини бермоқда. Мармарни қайта ишловчилар февраль ойи топшириқларини ортириб адо этдилар.

Ш. МИРҲАБИБОВ,
А. ФОЗИЛОВ.

ФАН — ИШЛАБ ЧИҚАРИШГА

ОҚСИЛ ЕТИШМАГАНДА

Озуқа таркибидаги оқсил камчиллигини ҳайвонлар рационида синтетик мочевина (карбамид)ни қўлланиш йўли билан бирмунча қоплаш мумкин.

Гўшт, сут, тухум, жун... Инсон ҳаётида ғоят муҳим аҳамиятга эга бўлган бу маҳсулотлар кўринишидан бир-бирига сира ўхшамайди. Бироқ ана шу моддаларнинг асосини бирдан бир ва ягона бирикма — оқсил ташкил этади.

Ҳайвон организми гўшт ва сут таркибидаги оқсилни на углеводлардан ва на озуқа мойидан ҳосил қила олади. Ҳайвон оқсили учун яна оқсил, асосан ўсимлик таркибидаги оқсил зарур бўлади. Бироқ хўжаликларда кўпинча ўсимлик оқсили етишмайди. Оқсил жумбоғи шу тариқа пайдо бўлган. Бинобарин, чорвачиликда бундан кўра бошқа «касал жой» йўқ дейиш мумкин.

Бу — муболаға эмас. Колхоз ва совхозларда тайёрланаётган озуқада ўртача ҳар бир озуқа бирлигига 60-70 грамм протеин тўғри келади. Ваҳоланки, ҳар бир озуқа бирлигида 90-110 грамм протеин бўлиши зарур.

Махсус тажрибалардан маълум бўлдики, агар рационда 20-30 процент протеин кам бўлса, бир килограмм сут етиштириш учун бир озуқа бирлиги ўрнига 1,3-1,4 озуқа бирлиги сарфлаш керак экан. Бундай ҳолатда қорамолларни бўрдоқига боқилганда улар ўндан бир қисмга, чўчқалар эса учдан бир қисмга кам семиради. Ем-хашакни эса 30-40 процент кўп сарфлашга тўғри келади.

Оқсил камчиллигини енгиш учун энг аввало протеинга бой бўлган ем-хашак етиштиришни кўпайтириш керак бўлади.

Бунда химия ёрдамга келади. Кўп ҳолларда ҳаво ва табиий газдан бевосита кўп миқдорда олинадиган синтетик мочевина (карбамид) деб аталган жуда оддий модда озуқа таркибидаги протеиннинг ўрнини босиши мумкин. Бундай моддани ишлаб чиқариш имкониятлари амалий жиҳатдан чекланмагандир. Шундай рақамларни таққослаб кўрайлик: бир гектар ердаги ловия 700 килограмм протеин беради. Ҳар гектардаги нўхатдан 600 килограмм протеин олинади. Бир гектар ер тепасидаги ҳаво таркибида мавжуд бўлган азотдан эса 170 минг тонна карбамид ишлаб чиқариш мумкин.

Карбамид фақат азот манбаи ҳисобланиб, ҳеч қандай озуқалик қийматига эга эмас. Бироқ унинг таркибида азот ниҳоятда кўп — 46,6 процентни ташкил этади. Айни вақтда оқсил таркибида эса 16 процент азот бор. Тажрибалардан маълум бўлишича, ҳайвонларнинг озуқа рационига қўшилган бир килограмм карбамид 2,6 килограмм озуқа протеини ўрнини боса олади.

Карбамиддан озуқа протеинининг ўриндоши сифатида фойдаланишнинг самарадорлиги бошка озуқа элементлари бўйича рацион балансига боғлиқ. Айниқса озуқада енгил ҳазм бўладиган углеводлар — қанд ва крахмал, шунингдек тез сингийдиган фосфор ва олтингугуртнинг етарли миқдорда бўлиши муҳимдир. Рационда қанд-протеин нисбати ҳайвонларнинг енгил ҳазм бўладиган углеводлар билан таъминланишининг асосий кўрсаткичларидан биридир. Катта ёшдаги ҳайвонлар боқилаётганда бу нисбат 0,8-1,2, бузоқлар ўстирилаётганда ва интенсив равишда семиртирилаётганда 1-1,5 бўлиши керак. Тажрибалар натижасида аниқландики, 2:2,5:1 нисбатида карбамидни диаммонийфосфат ёки сульфат аммоний (ёки натрий) билан комплекс қўшилганда озуқага карбамиднинг қуруқ ўзини қўшганга қараганда самаралироқ бўлади.

Қорамолларнинг турли группалари ва қўйларга бериладиган озуқага карбамид қўшишнинг суткалик миқдорини хўжалик зоотехниги рацион состави ҳамда унда ҳазм бўладиган оқсил амалда қанча етишмаслигига қараб белгилайди. Ҳисоб-китоб аниқ бўлиши шарт: азотли моддаларнинг ортиқчаси ҳайвон организмига сингмайди ва ҳатто зиён етказиши ҳам мумкин. Рациондаги карбамид таркиби қуруқ модда вазнига нисбатан 1 процентдан ошмаслиги керак.

Ҳайвонларнинг ем-хашакка бўлган умумий эҳтиёжида 25 процентдан 30 процентгача ҳазм бўладиган протин ўрнини карбамид билан алмаштириш мумкин. Уни тахминан қуйидаги дозаларда берилади: 15 килограммгача сут берадиган соғин сигирларга тирик вазнига қараб — суткасига 80 граммдан 150 граммгача; бундан кўпроқ сут берадиган сигирларга — суткасига 150—200 граммгача; олти ойликдан ошган бузоқларга уларни парвариш қилиш пайтида 50-60 граммдан, бўрдоқига боқилганда эса 70-90 граммдан; бўғоз ва эмизикли қўйларга тирик вазни ва маҳсулдорлигига қараб 13-18 граммдан; олти ойликдан ошган қўзичоқларга суткасига 8-12 граммдан карбамид берилади.

Карбамид билан озиқлантиришнинг бир неча усули бор. Бироқ ҳар қандай ҳолатда ҳам қуйидаги қоидага риоя қилиш шарт: қўшилган карбамидни озуқа билан яхшилаб аралаштириш, ҳайвонларни унга 10-15 кун давомида аста-секин ўргатиб бориш, соф кўринишдаги карбамидни (порошок ҳолида) ёки ичимлик сувга қўшиб молга бермаслик керак. Карбамидни мол турадиган ҳовлида сақламаслик лозим. Уни ҳайвонлар турадиган жойдан анча нарида озука билан аралаштириш зарур.

Карбамиддан фойдаланишнинг бир қадар оддий, қулай ва истиқболли усули — уни силос массасига қўшишдир. Силослаш жараёнида мочевина азотининг кўпгина қисми аммоний тузига айланади, бу тузни ҳайвонлар жуда хуш кўради, у кўпинча аминокислота ва оқсилга айланиб қолади. Карбамидни силосга қўшиш жараёнини силос бостирадиган комбайнларга ўрнатиладиган дозаторлар ёрдамида механизациялаштириш ниҳоятда осон.

Маккажўхори дони сут ёки сутқатиқ ҳолида бўлганида силос қилинганда карбамид ҳар тонна ҳисобига 4-5 килограмм миқдорида қўшилади. Бундай қўшиш ҳар бир озуқа бирлиги ҳисобига ҳазм бўладиган протеин таркибини 120-135 граммга кўпайтиради. Айни вақтда озуқанинг кислота даражаси бирмунча камаяди.

Агар силос бостирилаётганда у карбамид азотига бой бўлмаса, бу ишни молга озуқа берилаётганда бажарса ҳам бўлади. Бундай ҳолларда ҳар тонна силос ҳисобидан 4-5 килограммдан карбамид олиниб, озуқа билан яхшилаб аралаштирилади. Молга карбамидни меласса (озуқа шарбати)га қўшиб берса ҳам бўлади. Чунки шундай қилинса, карбамид яхши эрийди. 50-60 даража иситилган қуюқ мелассага унинг тўққиздан бир қисми ҳисобидан карбамид қўшилади ва яхшилаб аралаштирилади. 20 минутдан сўнг ем тайёр. Соғин сигирларга кунига 1,5-2 килограммдан, олти ойликдан ошган бузоқларга 0,5-1,5, қўйларга эса 0,1 килограммгача карбамид билан бойитилган меласса берилади.

Карбамиддан ҳайвонларнинг оқсилга камбағал, энергия, минерал моддалар ва витаминларга бўлган эҳтиёжини таъминлайдиган озуқа рационида қўлланиш қўшимча равишда кўплаб маҳсулот олишга ёрдам беради. Ҳисоб-китоблар кўрсатишича, фойдаланилган ҳар килограмм модда 6 килограммдан 12 килограммгача 4 процентли сут (бунда бир килограмм маҳсулотга кетган озуқа сарф-харажати 22 процент камаяди) беради, молни бир килограммдан 2,5 килограммгача семиртиради, 50 граммдан 150 граммгача яхши сифатли ювилган жун олинади.

Бузоқларни парвариш қилишда, бўрдоқига боқишда карбамид айниқса катта самара беради. Масалан, Москва областидаги «Архангельский» совхозида ўн ойлик бузоқлар рационига ўсимлик озуқасининг ҳазм бўладиган протеинининг 35 проценти карбамид билан алмаштирилди. Шунда олти ой мобайнида бузоқларнинг суткалик семириши 960 граммданга тўғри келди. Бўрдоқига боқувнинг охирига бориб, буқачалар вазни 375-380 килограммга етди. Улар жуда яхши семирди. Шу давр ичида беш тоннадан зиёдроқ кўп оқсилли, қимматбаҳо концентратлар тежаб қолинди. Бу 50 та ҳайвон мисолида ўтказилган тажрибадир. Агар айтайлик, бутун район ёки область миқёсида молларни парвариш қилиш ёки бўрдоқига боқиш пайтида оқсилли озуқани карбамид билан алмаштирилса, иқтисод қилинган озуқа ўн мингларча тонна билан ўлчаниши турган гап.

Бир вақтлар айрим қишлоқ хўжалик мутахассисларида карбамидни қўлланиш маҳсулот сифатига ва ҳайвонлар соғлиғига салбий таъсир кўрсатмасмикин, деган шубҳа туғилган эди. Бу масалада биз жуда кўп тажриба материалларига эгамиз. Бу материаллар карбамиднинг ҳеч қандай зарарли таъсири йўқлигини кўрсатиб берибди. Карбамиддан оқсили кам бўлган рационларда протеиннинг қўшимча манбаи сифатида фойдаланилган тақдирда у ҳатто ёш бузоқларнинг саломатлигини мустаҳкамлади.

А. ДЕВЯТКИН,
қишлоқ хўжалик фанлари доктори.
(«Сельская жизнь» газетасидан).

ОЛҒА ИНТИЛАЁТГАНЛАР

ТОШКЕНТ ҚУРИЛИШЛАРИДА

Тошкентдаги турар-жой қурилиш суръати барчани ҳайратга солиши турган гап, албатта. Чунки, қурилиш бошланган жойдан қиска фурсат ичида такрор ўтилса, қурувчилар иккинчи бинога пойдевор ҳозирлаб, дастлабкисида эса, пардозлаш ишларини бошлаб юборилганлиги кўзга ташланади. Кенг ва равон кўчалар, замонавий корхоналар, мактаб, болалар муассасалари, дам олиш ҳиёбонлари, даволаш марказлари тезкорлик билан бунёд топяпти.

«Главташкентстрой»га қарашли Меҳнат Қизил Байроқ орденли 159-қурилиш тресги бинокорлари ана шундай замонавий қурилишларда зўр фидокорлик кўрсатмоқдалар. Уларни пойтахтликлар ҳақиқий суръатда «янги микрорайонлар бунёдкорлари» деб аташади. Ҳақиқатан ҳам улар шаҳардаги «Марказ-6», «Марказ-27», «Бешқайрағоч», «Юнусобод» ҳамда қатор бошқа турар-жой массивларидаги бири-биридан гўзал биноларини қуришган.

«Беш йилликда зарбдор суръат» шиори трест партия-хўжалик активи йиғилишида ўртага ташланди. Якунловчи йилда зарбдорларча ишлаш, шахсий мажбуриятларини ошириб бажариш ҳар бир бинокорнинг шарафли бурчи эканлиги сўзга чиққан нотиқлар сўзида алоҳида таъкидланди.

— КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаати, — дейди трест партия ташкилотининг секретари Т. Шоюсупов, — бизни ҳам янги марралар сари даъват этмоқда. Бу йилги режаларимиз ҳар қачонгидан улкан. 84 минг квадрат метр турар-жой майдони қурилади. Ҳар бири 1568 ўқувчига мўлжалланган тўртта ўрта мактаб, 480 ўринли болалар боғчаси, 750 ўринли поликлиника ва бошқа қатор объектларни фойдаланишга топширамиз.

Кўриниб турибдики, бажариладиган ишлар ҳажми улкан. Шу боисдан ҳам коллективимиз якунловчи 1975 йилга алоҳида зўр ғайрат-шижоат билан қадам қўйдилар. Чунки уларнинг ҳар бири 1975 йилда тўққизинчи беш йилликка якун ясалиши, ўтган йиллар мобайнида қўлга киритилган барча муваффақиятлар янада яққол кўзга ташланишини қалбдан ҳис этмоқдалар.

Якунловчи йилнинг иккинчи ойи ҳам охирлади. Катта мақсад йўлида олға интилаётган бинокорларнинг дастлабки зафарлари қандай?

1975 йил январь ойи марраси муваффақиятли эгалланди. Давлат планидаги кўзда тутилган ишлар барча кўрсаткичлар бўйича бекаму кўст адо этилди. Қурувчилар планни 9,4 процент зиёди билан бажариб, 2,6 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишларини амалга оширдилар. Дастлабки ҳисоблашларга кўра трест бўйича февраль ойи плани ҳам ошириб бажарилган. Шу вақт ичида бинокорлар 32 ва 56 хонали бир неча биноларни, 280 ўринли иккита болалар боғчасини фойдаланишга топширдилар.

Бундай илк муваффақиятлар ўз-ўзидан қўлга киритилаётгани йўқ, алабтта. Бутун коллектив, унинг ҳар бир аъзоси фидокорона ишлаб, ўз ихтиёридаги моддий ресурслардан унумли фойдаланаётгани, умумхалқ социалистик мусобақасида актив иштирок этаётганлиги натижасидир — бу.

Трестдаги барча участка ва бригадалар ўзаро мусобақа боғлашган. Кейинги пайтда трест қурилиш майдонларида Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Н. Злобин издошлари тобора кўпаймоқда. Ўтган йиллар мобайнида 10 дан ортиқ бригада янги методда иш юритган бўлса, бу йил злобинчилар сафи яна ўн беш бригада ҳисобига кенгаяди.

Тежамкорлик — улкан бойлик. Буни яхши тушунган қурувчилар бу ҳаракатда актив иштирок этмоқдалар. Бу йил 370 куб метр ёғоч тахта, 1000 тоннага яқин цемент ва бошқа бинокорлик материаллари иқтисод қилинади. Бундай тадбирларнинг амалга оширилиши туфайли қурилиш таннархи арзонлашади ва пландан ташқари 15 минг сўм соф фойда олинади.

Қурилиш майдонларида топшириқларни тез ва соз бажараётган, ўзининг фидокорона меҳнати билан бутун коллектив ютуғига салмоқли хисса қўшаётган бригадалар жуда кўп. Улар айни кунларда пойтахтдаги барча ишлаб чиқариш коллективлари ўртасида Буюк Ғалабанинг 30 йиллигига бағишлаб Ватанимизнинг қаҳрамон шаҳарлари шарафига ўтказилаётган меҳнат декадаларида зўр ғайрат кўрсатиб ишламоқдалар.

13-қурилиш бошқармасидаги Т. Самиғов етакчилигидаги бригада аъзолари пойтахт бинокорлари орасида биринчи бўлиб Н. Злобин иш услубида ишлашга ўтган. Янгича иш услуби пешқадам бинокорларга муваффақият келтирмоқда. Ойлик планлар 120-130 процентга етказиб бажарилаётир. Айни кунларда улар 84 хонали бино пойдевори ётқизишни муддатидан бир ҳафта олдин тугатдилар. Шу бошқармадаги В. Пискохо раҳбарлигидаги бригада аъзолари эса 32 хонали турар-жой биносини муддатидан илгари қуриб, пойтахтликларга совға этди.

Юнусобод массивида 1568 ўринли замонавий мактаб қад ростламоқда. Барча қулайликларга эга бўлган мактаб қурилишида А. Юнусов ва В. Воронов (22-қурилиш бошқармаси) раҳбарлик қилаётган бригадалар намуна кўрсатиб ишламоқдалар. Илғорлар янги илм даргоҳини буюк ғалабанинг 30 йиллиги арафасида қуриб битказишга сўз беришган.

Бундай илғорлар номини кўплаб келтириб ўтиш мумкин. Фақат шуни таъкидлаш керакки, бу ерда 20 миллат вакили қўлни-қўлга бериб меҳнат қиляпти.

Эл ҳурматини козонаётган бинокорлар 3-қурилиш тресги билан ўзаро мусобақадош. Якунловчи йилга тузилган шартномада барча қурилиш-монтаж ишлари 25 декабргача, беш йилликда кўзда тутилган план топшириғи эса, Улуғ Октябрнинг 58 йиллиги арафасида бажариш қайд этилган. Айни кунларда барча бинокорларнинг эътибори ана шу асосий вазифага қаратилган. Шубҳа йўқки, бой тажриба тўплаган жонкуяр коллектив бунинг уддасидан чиқади.

Ҳ. СУЛТОНОВ.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»ДА БОСИЛГАНДАН КЕЙИН

«ЗЎРАКИ ТАБИБ»

Газетамизнинг шу йил 12 январь сонида юқоридаги сарлавҳа остида босилган фельетонда янгийўллик товламачи «Шоҳ табиб» Сайназар Шоназаровнинг лақма кишиларни алдаш йўли билан шахсий бойлик орттиришга муккасидан кетгани фош қилинган эди.

Янгийўл район прокуратурасидан редакцияга келган жавобда айтилишича, фельетонда келтирилган фактлар текширишда тўлала тасдиқланган ва фирибгар С. Шоназаров устидан жиноий иш қўзғатилган.

„ГАЗ ҲАНГОМАСИ“

Шу сарлавҳа билан босилган («Совет Ўзбекистони», 28 декабрь 1974 йил) ташвишли сигналда Андижон области ва шаҳарда газдан фойдаланишда қатъий тартиб ўрнатилмаётгани танқид қилинган эди.

Ушбу материал юзасидан редакцияга жавоб йўллаган Ўзбекистон ССР газлаштириш бош бошқармасининг маълум қилишича, Андижон области ва шаҳарни керакли газ билан таъминлаш тадбирлари кўриб чиқилган. Ҳозир шаҳардаги хонадонлар табиий газ билан нормал таъминланмоқда.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» КОНКУРСИГА

XXX

ЎТ ЭДИ, ОЛОВ ЭДИ...

Афсонавий қаҳрамон Александр Матросовнинг ўлмас жасоратини такрорлаган ўзбек ўғлони Карим Султонов ҳақида

Ленинградлик запасдаги майор Семён Семёнович Фроловдан кишн қалбини беҳад тўлқинлантирувчи мактуб олдик. У ўз хатида ҳали кўпчиликка маълум бўлмаган жангчи — ўзбек, гвардиячи сержант Карим Султоновнинг сўнмас жасорати ҳақида хабар қилади. Бу хабар ҳар қандай қалбни ларзага солиб, киши хаёлини урушнинг суронли йилларига етаклаши, шубҳасиз.

Ватан урушида ҳалок бўлган қаҳрамонларни излаб топишда катта иш қилаётган Семён Семёнович қаҳрамоннинг қариндош уруғларига ёзган мактубида ҳам Карим Султоновнинг жанговар ҳаётидаги сўнгги дақиқаларни жонлантириб беради: «Мен, — деб ҳикоя қилади мактубида у, — **СССР Мудофаа министрлиги архиви материаллари билан танишаётиб, 3-зарбдор армия сиёсий бўлими бошлиғининг Карим Султонов Совет Иттифоқи Қаҳрамонлигига тавсия қилингани ҳақидаги маълумотига кўзим тушиб қолди. Унда 52-гвардиячи ўқчи дивизиянинг сержанти Карим Султонов шиддатли жанг кетаётган пайтда ўз гавдаси билан ўқ ёғдираётган душман пулемётига ташланиб, дивизиянинг шу участкадаги муваффақиятли ҳужумини таъминлади».** Хат муаллифи ўзбек йигити 1945 йилнинг мартида, ҳозирги Польша Халқ Республикаси территориясида — Фраенвальд шаҳри яқинидаги Ровенкель аҳоли пунктида Матросов жасоратини такрорлаганини маълум қилади.

Аввало, Семён Семёнович Фроловнинг ўзи ким? Семён Семёнович 1921 йилда туғилган. 1944 йилдан КПСС аъзоси. 1942 йилдан то 1968 йилгача Совет Армияси сафида хизмат қилди. Ҳозир запасдаги майор. Кейинги олти йил мобайнида марксизм-ленинизм кечки университетининг ўқитувчиси бўлиб ишлади. 1963—1964 йиллар ва 1970—1973 йилларда қўшилманинг жанговар йўли тўғрисида ҳарбий-тарихий очерк ёзиш учун 3-зарбдор армияга доир материалларни тадқиқ этиш ва танлаб олишда авторлар коллективи составида қатнашди, бу очерк ҳозир ҳарбий нашриётга топширилган. Карим Султонов ҳақидаги материаллар китобга киритилмаган.

С. С. Фролов эндиликда Ленинграддаги «Электропульт» заводида сиёсий маориф кабинетининг штатсиз мудири бўлиб ишлаётир. У бу ҳақдаги жасоратни сиёсий маълумотни ўқиб билди. Сўнг у дивизия сиёсий бўлимининг собиқ бошлиғи, истеъфодаги гвардиячи полковник В. Е. Горюнов билан, шу жасоратнинг шоҳиди бўлган ротанинг собиқ командири, запасдаги капитан А. Н. Трубников билан суҳбатлашди. Ҳозир Семён Семёнович Карим Султоновнинг жияни билан хат ёзишиб туради.

Ҳа, қаҳрамоннинг қариндош-уруғлари, таниш-билишлари бедарак йўқолди, деб юрган Карим Султонов топилди. На чора, бир вақтлар улар ана шундай мазмунда хат олишганди. Йўқ, қаҳрамонлар ҳеч қачон ўлмайди! Она-Ватан учун, озодлик ва бахт учун қурбон бўлганлар ҳеч қачон унутилмайди. Улар йиллар ўтгандан кейин ҳам ўзларининг ўлмас жасоратлари билан мангу яшайверадилар. Аёвсиз уруш садоларининг тугаганига ҳам роппа-роса 30 йил бўляпти. Бироқ, бедарак йўқолди, деб юрилган фидойилар, Ватанимизнинг асл ўғлонлари унутилгани йўқ. Ҳақиқий садоқат, ватанпарварлик намунасини намоён этган Карим Султонов ҳам мана бугун абадий барҳаётлигини, қаҳрамонлар ҳеч қачон ўлмаслигини яна бир карра кўрсатди.

Хўш, Карим Султонов ким? У қаердан? Нима учун уни С. С. Фролов Александр Матросов жасоратини такрорлади деяпти? Саволлар, саволлар...

Фарғонада Зодиён деган қишлоқ бор. Номи оғиздан-оғизга, тилдан-тилга ўтиб, бутун мамлакатга ҳам танилган қишлоқ бу. Бу қишлоқнинг оғизга тушишининг икки сабаби бор: бири — деҳқончилик маданиятини тинмай кўтариб, ҳосилдорликни оширган азамат деҳқонларининг меҳнати бўлса, иккинчиси — уруш йиллари гитлерчиларни зир титратган, Белоруссия ўрмонларининг шери — Казбек деган ном олган Совет Иттифоқи Қаҳрамони Мамадали Топиболдиевнинг шу қишлоқнинг отаси, шу ердаги «Коммунизм» колхозининг раиси бўлганлиги ҳамдир.

Зодиённинг марказида каттадан-кичик — ҳамма бош эгиб, сукут сақлаб ўтадиган муқаддас жой бор. Бу — Улуғ Ватан урушида шу қишлоқдан жангга отланган, эрк ва озодлик йўлида жонини фидо қилган ўғлонларга қўйилган ёдгорлик. Унга неча ўнлаб фидойи жангчиларнинг исм-у шарифлари битилган...

Ёдгорлик олдидан одам аримайди. Унга гул қўйилмаган кун йўқ ҳисоб. Аммо, мункиллаб қолган бир қария ёдгорлик олдидан сира кетгиси келмас, кўпинча унга мўлтираб ўтирарди. Ёдгорликка битилган исм-у шарифларни силаб турганини одамлар жуда кўп кўришган. Бу киши қишлоқнинг мўътабар оқсоқолларидан бири, саксон олти ёшли Султон ота Исломов эди. Ёзувлар ичида унинг арслондай-арслондай икки ўғлининг номи ҳам бор.

Тўнғич ўғли Умар Султонов урушнинг дастлабки йиллари ҳалок бўлди. Иккинчи ўғли Карим Султонов эса кейинроқ... Карим жанг майдонида кўксини қалқон этиб, эл-юртига, халқига садоқатини бутун фронт кўзи олдида намойиш этиб, ҳалок бўлди. Ҳарбий йилларнинг ўзига хос шиддатли воқеалари, тўс-тўполонлари туфайли зодиёнлик бу баҳодир йигитнинг қаҳрамонлиги кўпчиликка анча вақтларгача маълум бўлмай қолди.

Карим Султоновнинг собиқ рота командири, ҳозир Москва шаҳар, Профсоюзная кўчаси, 57-уй, 2-корпус, 78-квартирада истиқомат қилаётган запасдаги капитан Александр Никанорович Трубников қаҳрамоннинг жияни Ҳошимжон Қосимовга ёзган хатида қуйидагиларни маълум қилади:

> УНИНГ ЖАСОРАТИ — ҚАҲРАМОНЛИККА ТЕНГ.
>
> ҚУШ ЎҒЛИНИ ҚУМСАГАН ОТА.
>
> ФРАЕНВАЛЬД ШАҲРИДА ҚОН БИЛАН ЕЗИЛГАН САҲИФА.
>
> МАНГУЛИККА ҚУЙИЛГАН ҲАЙКАЛ.

«Ҳурматли Ҳошимжон Қосимов! Истеъфодаги майор, Ленинграддаги қизил изтопарлар тўгарагининг раҳбари ўртоқ С. С. Фролов менга хат ёзиб, сиз тоғангиз Карим Султоновни қидираётганлигингизни менга маълум қилди. Сизга бажонидил жавоб бераман. Карим Султонов менинг ротамда бўлинма командири эди. У бедарак йўқолгани йўқ. Балки кўз олдимизда қаҳрамонларча ҳалок бўлди. У Александр Матросовнинг ўлмас жасоратини такрорлаб ҳалок бўлди.

Карим Султонов — ўзбек халқининг, барча совет ёшларининг фахри. Сиз тоғангиз билан ҳар қанча фахрлансангиз арзийди. Унинг ёрқин сиймоси ёш авлод учун ибратдир».

Биз Карим Султоновнинг кўрсатган жасоратини яна бир бор тасдиқлаш, С. С. Фролов ва А. Н. Трубниковлар хатларида келтирилган далилларни архив ҳужжатлари билан қиёслаш мақсадида СССР Мудофаа министрлигининг архивига мурожаат қилдик. У ердан олинган маълумот ва ҳужжатлар кишини ҳаяжонга солиши табиий.

Маълумки, ўзбекистонлик ўғлонлардан Тўйчи Эрйигитов, Қудрат Суюновлар ҳам Александр Матросовнинг ўлмас жасоратини такрорлашгани кўпчиликка аён. Лекин шу кунгача фарғоналик Карим Султонов ҳам Матросовнинг қаҳрамонлигини такрорлагани бизга номаълум эди. Қўлимиздаги бой ҳужжатлар бу ўлмас жасоратнинг асосий гувоҳи бўла олади.

...1945 йилнинг март ойи бошларида 3-зарбдор армия (қўмондони, генерал-полковник В. И. Кузнецов, ҳарбий кенгаш аъзоси, генерал-майор А. И. Литвинов, штаб бошлиғи генерал-майор М. Ф. Букштинович) Совет Иттифоқи Маршали Г. К. Жуков қўмондонлигидаги 1-Белоруссия фронти составида Шарқий Померания (ҳозир бу Польша Халқ Республикаси)да гитлерчиларга қирон келтираётган эди.

Душман қаршилик кўрсатиб, тез-тез қарши ҳужумга ўтиб, совет қўшинларининг Германия ичкарисига ҳаракатини қандай бўлмасин тўхтатиб туришга интиларди.

3-зарбдор армия составига кирган 52-гвардиячи ўқчи дивизия қисмлари (командири генерал-майор Н. Д. Козин, сиёсий бўлим бошлиғи, подполковник В. Е. Горюнов) қўмондонликнинг буйруғини бажариб, душманни эгаллаб турган жойидан улоқтириб ташлади.

Айниқса, душман билан беомон олишувлар Фраенвальд шаҳрига кираверишда авж олди. Шаҳар остонасида гитлерчиларнинг кучли таянч пунктига айлантирилган Ровенкель аҳоли пункти учун бўлган жангда 52-гвардиячи ўқчи дивизиянинг 155-гвардиячи ўқчи полки 1-ўқчи ротаси (рота командири, гвардиячи старший лейтенант А. Н. Трубников) алоҳида ажралиб турди.

Худди шу ерда мазкур ротанинг бўлинма командири, ўзбек халқининг азиз фарзанди, фарғоналик, гвардиячи сержант Карим Султонов мислсиз жасорат кўрсатди.

Бу фикрни қўлимиздаги яна бир ҳужжат — 3-зарбдор армиянинг **«ФРОНТОВИК»** газетаси (1945 йил 23 март)да босилган мақола ҳам тасдиқлайди. Газетада йирик ҳарфлар билан **«ГВАРДИЯЧИ КАРИМ СУЛТОНОВГА АБАДИЙ ШОН-ШАРАФЛАР БЎЛСИН!»** — деган умумий сарлавҳа берилган. Тагига қуйидаги ҳаяжонли сўзлар битилган: **«Унинг номи бизнинг хотирамизда мангу яшайди, унинг жасорати бизни жанговар қаҳрамонликка руҳлантиради».**

«Жангчиларимиз ўзларининг онглилиги ва улуғ озодлик юриши билан қаҳрамонлик ва фидокорлик мўъжизасини намойиш этмоқдалар. Гвардиячи сержант Карим Султонов ана шундай эди, — деб ёзади гвардиячи младший сержант А. Шчикин «Ўлмас жасорат» сарлавҳали мақоласида. — **У Александр Матросовнинг ўлмас жасоратини такрорлади, ўзининг гавдаси билан душман пулемётини беркитди.**

Йирик аҳоли пункти учун жангда немис-фашисти пулемёти қанотдан ўт очиб, гвардиячи старший лейтенант Трубников ротасининг ҳужумга кўтарилишига йўл қўймасди. Бирор дақиқа ҳам вақтни қўлдан бой бермаслик керак эди. Шароит тез ва қатъий ҳаракатни талаб этарди. Шунда юзлаб довюраклар сафидан бир йигит немис пулемётининг ўт очиш нуқтаси томон эмаклай бошлади. Бу ўқчи бўлинманинг командири Карим Султонов эди. У сездирмай гитлерчилар томон ўрмалаб борди. Улар бир нафас отишни тўхтатишганида қўлда автомати билан пулемёт устига ўзини ташлади. Бир вақтда ҳам автоматдан, ҳам пулемётдан кетма-кет ўқ узилди. Автоматдан отилган ўқ душман расчётини қириб ташлади. Пулемёт ўқи эса гвардиячи кўксини илма-тешик қилиб юборди. У боши билан олдинга йиқилди — гавдаси билан душман пулемёти оғзини қоплаб олди. Фашистлар шошиб талвасага тушган ҳолда, орқага чекиндилар. Гвардиячилар душман ҳандақларига бостириб кириб, уларнинг кулини кўкка совура бошлашди. Севимли ўртоғимиз учун ўч олишимиз беомон ва аёвсиз эди. Бирорта ҳам гитлерчи биздан қочиб қутулолмади.

Бу жангчи-қаҳрамон ким ўзи? У хизмат қилган ўқчилар ротаси китобида мана нималар ёзилган: «Султонов Карим, миллати ўзбек, 1925 йилда туғилган, маълумоти олти синф. Қизил Армия сафида 1942 йилдан буён. Фарғона областининг Куйбишев район ҳарбий комиссарлигидан чақирилган. «Социализм» қишлоқ хўжалиги артелида ишлаган».

Шавкатли қаҳрамон — коммунист Султонов ҳақидаги хотира қалбимизда мангу яшайди.

Карим Султонов ротамиз рўйхатига абадий ёзиб қўйилган. Биринчи бўлиб унинг фамилияси чақирилади. Ротанинг энг яхши жангчиси, гвардия байроқдори Қизил армиячи Иван Шчукин жавоб беради:

Она-Ватан учун жангларда мардларча ҳалок бўлди!...».

Ҳа, ўзбек ўғлони Карим Султонов Матросов жасоратини такрорлади. Фарқи шундаки, агар Александр Матросов пулемёт ДЗОТининг амбразурасини кўкси билан беркитган бўлса, Карим Султонов эса душман пулемётига бутун гавдасини қалқон қилиб, шу билан биргаликда фашист пулемётчисининг ҳиқилдоғидан маҳкам бўғган ҳолда жангда мардларча ҳалок бўлди.

Қўлимизда яна бир муҳим ҳужжат бор. У ҳам бўлса 52-гвардиячи ўқчи дивизия сиёсий бўлимининг бошлиғи, гвардия подполковниги В. Е. Горюновнинг 1945 йил 16 мартдаги сиёсий маълумотидир:

«...155-гвардиячи ўқчи полкининг 1-ўқчи ротаси бўлинма командири, ВКП(б) аъзолигига кандидат, сержант Султонов мислсиз жасорат кўрсатди. Жанг арафасида бўлиб ўтган партия йиғилишида у ўртоқларини жангда бир-бирига кўмаклашишга чақирди. Ватанимизнинг содиқ ўғлони коммунист Султонов Ровенкель аҳоли пунктидаги жанг пайтида ҳужумга ўтган рота қаршисида турган душман пулемёти даф этилмаса, ўртоқларини ҳалокатга олиб боришини пайқаб қолди. Султонов душман пулемёти томон яшириниб бориб, «Она-Ватан учун!» — дея олдинга ташланди ва душман пулемёти устига йиқилди. Шундай қилиб, у ротасини ҳеч қандай талофатсиз аҳоли пунктига кириб боришини таъминлади. Коммунист Султоновнинг шонли ўлими номнишонсиз қолмади. Унинг жасорати ҳақида бир зумда бутун батальон шахсий состави хабар топди. Шу жангда коммунист Бусмаев ҳам мардларча ҳалок бўлди. У ўз бўлинмасини олға бошлаб бориб: «Гвардиячиларга хос шавкатимизни кўрсатайлик! Ватан учун олға!» деб бутун бўлинмани ҳужумга етаклади...».

Ҳақиқатан ҳам бўлинма командири Карим Султонов партия йиғилишида айтган сўзига содиқ қолди. Унинг ўлмас жасорати қуролдош дўстларини душман устига шердек отлантириб юборган эди.

Диққатингизни яна бир муҳим ҳужжат — 3-зарбдор армия сиёсий бўлимининг бошлиғи, полковник (ҳозир запасдаги генерал-майор) Ф. Я. Лисицининнинг 1-Белоруссия фронти сиёсий бошқармасига йўллаган маълумотидан олинган кўчирмага жалб этамиз: **«...Биринчи ўқчи ротаси взводларида рота парторги ўртоқ Шчукин ва коммунистлардан Немиров, Трубников ва Гробовлар ташаббуси билан қаҳрамон Султонов ўлими учун қасос олишга даъват этувчи қисқа митинглар ўтказилди. Гвардиячилар ўз сўзларининг устидан чиқишди.** Фраенвальд шаҳри учун бўлган кейинги жангда 1-ўқчи ротаси жангчилари шиддатли ҳужум қилиб шаҳар чеккасини эгалладилар. Бу жангда парторг Шчукин маҳорат кўрсатди. Шахсан унинг ўзи тўрт гитлерчини ер тишлатди. Мардлиги ва жасорат кўрсатганлиги учун ротанинг 28 жангчиси ва офицери, шу жумладан, ротанинг барча коммунистлари ҳукумат мукофотларига тақдим этилди».

Биз СССР Мудофаа министрлиги архивининг бошлиғи полковник Файзуллиндан ҳам Карим Султоновнинг ўлмас жасоратини тасдиқловчи муҳим архив ҳужжатидан кўчирма олдик. Жумладан, унинг хабар беришича гвардиячи сержант Карим Султонов 1945 йилнинг 4 мартида жангда мардларча ҳалок бўлган. Ҳа, у совет халқининг фашистлар устидан буюк ғалабасига ишонган ҳолда мардлик кўрсатиб навқирон 20 ёшида дунёдан мардларча кўз юмди. Ўзбек ўғлонининг ўчмас жасорати ҳақида Шарқий Померания операциясига бағишланган китоб (муаллифлари А. С. Завьялов, Т. Е. Калядин)да ҳам сўз юритилишини ленинградлик С. С. Фролов хабар қилади.

Қўшинларимиз газандалар уясига тез яқинлашиб бораётган ҳар соат, ҳар минут суронли воқеалар билан тўлиб-тошган, уруш поёнига етай-етай деб қолган ўша вақтда Карим Султоновнинг қаҳрамонликка тавсия қилинганлиги ҳақидаги ҳужжатлар эҳтимол расмийлаштирилмай қолган бўлиши ҳам мумкин. Ёки расмийлаштирилган бўлсада, баъзи фронт тасодифлари туфайли маълум жойга етиб бормай йўқолган бўлиши ҳам мумкин. Аммо, зодиёнлик йигит ўзини ўт устига ташлаб дўстларининг ҳаётини сақлаб қолгани, бутун бир қисмнинг муваффақиятли ҳужум қилишини таъминлагани рост.

Биз яқинда қаҳрамоннинг Ватани — Риштон районидаги шу Зодиён қишлоғида бўлиб, Карим Султонов билан бир кунда армияга чақирилиб, бирга фронтга жўнаган ҳамқишлоқ дўстлари Турсунали Раҳмонов ва Сайфиддин Ҳасановлар билан суҳбатлашдик: **«1942 йилнинг сентябрида фронтга кетаётганимизда,** — деб ҳикоя қилади Турсунали ака, — **ҳали ўн саккизга тўлиб-тўлмаган йигитчалар эдик. Пензада уч ой ҳарбий тайёргарликдан ўтдик. Каримжон билан бир бўлинмада эдик. Мен ва бошқа жуда кўп сафдошларим Каримжонга ҳавас билан боқардик: у жуда шўх, қувноқ, шу билан бирга абжир ва жуда кучли эди. Нишонга уришда ,қўл жанги машқларида унинг олдига тушадиганлар йўқ эди. Думалоқ юзларидан сираям кулги аримасди... У ўт эди, олов эди! Ўт бўлмаса ўзини ўтга ташлармиди?!»**

Қаҳрамоннинг яна бир дўсти, Ватан учун бўлган шиддатли жангларда қатнашган, Европанинг қатор мамлакатларини гитлерчилар асоратидан ҳалос қилишда иштирок қилган Сайфиддин Ҳасанов ҳам қаҳрамон ҳақида гапирар экан, у шер йигит эди, дейди.

Ҳа, ҳурматли шоиримиз Мақсуд Шайхзода таъбири билан айтганда, **умрлар бўладики, ўлгида тирикдир. Ўзбек ўғлони Карим Султонов ўзининг ўлмас жасорати билан йиллар оша «Лаббай» деб жавоб бермоқда. Султоновларнинг мангу қаҳрамонлиги ҳеч қачон унутилмайди, ҳаёт қўшиғи каби мағрур янграб, уларнинг номи матонатнинг олий рамзи сифатида халқимиз қалбида абадий яшайверади.** У ҳақиқий ватанпарвар, коммунистга хос юксак гражданлик эътиқоди билан ҳарбий қасамёдига содиқ қолди. Эрк ва озодлик йўлида жонини фидо қилиб, буюк ғалабага олиб келган машаққатли ва оғир йилларнинг яна бир саҳифасини ўз қони ва жони билан ёзди. Шундай экан, ўша оловли ва жанговар йилларда эл-юрт жонига оро кириб, ўзини бахшида этганларни халқимиз ҳамиша эъзозлайди ва ардоқлайди.

Тоштемир ҚАҲРАМОНОВ,
Миршароф МУҲСИМОВ.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

АҚШ. «Аппполон» — «Союз» космик кемаларининг биргаликда учишига қизғин тайёргарлик кўрилмоқда. Суратда: Совет космонавтлари В. А. Шаталов, В. Н. Кубасов, А. А. Леоновлар Хьюстондаги космик парвозларни бошқариш марказида.

ТАСС фотохроникаси.

МАМНУНИЯТ БИЛДИРИЛДИ

ҚОҲИРА, 26 февраль. (ТАСС). Миср Араб Республикаси иқтисодий ҳамкорлик ишлари давлат министри Тоҳир Амин Совет Иттифоқидан қайтиб келганидан кейин бундай деди: «Москвада бўлиб ўтган музокаралар самимият ва ҳамжиҳатлик, ҳар икки томоннинг ўзаро ҳамкорликни ривожлантириш ва мустаҳкамлашни астойдил истаганлиги руҳи билан ўтди». Т. Амин СССР билан Миср Араб Республикаси ўртасида иқтисодий ва техникавий ҳамкорлик ҳамда савдо масалалари юзасидан Совет томони билан музокаралар олиб борган Миср ҳукумат делегациясининг аъзоси эди.

ХАВФСИЗЛИК КЕНГАШИДА

НЬЮ-ЙОРК, 26 февраль. (ТАСС). Хавфсизлик Кенгаши Кипр масаласини дарҳол ва ҳаққоний тарзда ҳал этиш йўлларини қидириб топиш учун кеча тўртинчи марта мажлис ўтказди. Турк жамоаси раҳбарларининг оролда алоҳида давлат тузиш йўлида бир томонлама кўрган тадбирлари натижасида Кипр масаласи кескин тус олди.

Хавфсизлик Кенгашининг шу вақтгача ўтказилган мунозараларида сўзга чиққан ҳамма аъзолари Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Кипр ҳақидаги қарорларини дарҳол тўла-тўкис бажариш ғоят зарур эканлигини доим таъкидлаб келдилар. Бир қанча нотиқлар ўз сўзларида оролда янги вазият вужудга келганлиги проблемани ҳал этишга янгича ёндошишни талаб этади, деб уқтириб ўтдилар.

ИҚТИСОДИЙ БАРОМЕТР

◆ **ВАШИНГТОН. Пулнинг қадрсизланиши ва иқтисодий тушкунлик Америка аҳолиси харид қувватини жуда пасайтириб юборди. АҚШ савдо министрлигининг хабар беришича, 1975 йилнинг январида узоқ муддат фойдаланиладиган молларга бериладиган буюртмалар яна 2,8 процент қисқариб кетган.**

◆ **ЛОНДОН. Англияда озиқ-овқат моллари ўтган йилнинг февралига нисбатан ўрта ҳисобда 18 процент қимматлашди. Шу йилнинг январь-февралида сут маҳсулотлари, гўшт, қанд, нон, консерва ва бошқа кўп хил озиқ-овқат нархлари кўтарилди.**

◆ **БОНН. Гамбургдаги «Герберт айден» хусусий банки синди. Банк ёпилиши Гамбург биржа доираларини ташвишлантириб қўйди. Маҳаллий савдо-сотиқ доиралари ГФР саноатининг асосий соҳаларидаги иқтисодий қийинчиликлар билан алоқадор майда ва ўрта кредит-молия муассасаларининг аҳволи ёмонлашганлигини кўрсатмоқдалар.**

Кейинги вақтларда Федератив республикада бир қанча хусусий банклар ёпилишга мажбур бўлди. Булар орасида Кельн шаҳридаги «И. Д. Херштатт» эътиборли банки ҳам бор. (ТАСС).

АМЕРИКА ПНОМПЕНГА ЁРДАМ БЕРМОҚДА

ВАШИНГТОН, (ТАСС). АҚШ давлат секретарининг Шарқий Осиё ва Тинч океан ишлари билан шуғулланувчи ёрдамчиси Ф. Ҳабиб қуйидагиларни айтди: Қўшма Штатлар Пномпенда қамал ичида қолган Лон Нол қўшинларга озиқ-овқат билан ёрдам бериш учун Жанубий Вьетнамдан Камбоджага «осмон кўприги»ни вужудга келтиришга киришди.

Ҳабиб ташқи ишлар масалалари билан шуғулланувчи сенат комиссиясининг кичик комиссияларидан бирида шу гапларни айтди. Бу комиссияда АҚШ ҳукуматининг шу молия йилида Пномпен маъмурларига 222 миллион долларлик қурол-яроғни қўшимча равишда етказиб бериш ҳақидаги талаби қараб чиқилмоқда. Давлат секретарининг ёрдамчиси озиқ-овқатдан ташқари Лон Нол режимига қўшимча равишда қурол-яроғ ва ўқ-дори ҳам етказиб берилади, деб тан олди. Кичик комиссия аъзоларидан сенатор Г. Хэмфри билан К. Кейс АҚШ ҳукуматининг Лон Нол режимига қўшимча равишда ҳарбий ёрдам бериш тўғрисидаги талабига кескин қарши чиқдилар.

ҚИЛМИШИГА ЯРАША

ПАРИЖ, 26 февраль. (ТАСС). Франция жамоатчилиги нацист жиноятчи Отто Скорценининг, кеча маҳаллий телевидение орқали сўзлаган нутқидан дарғазаб бўлди. Ана шу эсесчи каллакесар эшиттириш вақтида ўзининг Парижда нашр этилган «Хотиралар» китобини кўкларга кўтариб мақтади.

Собиқ гитлерчи студиядан чиқиб келар экан фашистларнинг собиқ қамоқ лагерларидан бирида азоб чеккан маҳбус, француз армиясининг офицери унинг ёнига келди. Бу офицер инсоният иккинчи жаҳон уруши йилларида нацистлар томонидан қилинган қонли жиноятларни ҳеч қачон эсдан чиқармайди, деди ва Скорценини савалади.

Франциядаги Қаршилик кўрсатиш ҳаракати қатнашчиларини ва нацистлар қамоқ лагерларида ётган собиқ маҳбусларни бирлаштирувчи бир қанча ташкилотлар эсэсчи каллакесарга телевидение минбаридан жой берилганлигига қарши қатъий норозилик билдирди.

«Эркин дунё» қиёфаси

ОШИҚЧА ИШЧИЛАР

Ривожланган капиталистик мамлакатларда рўй бераётган иқтисодий тушкунлик ишсизлар сонининг кўпайиб кетишига олиб келмоқда. Яқиндагина монополияларнинг энг оғир ва кам ҳақ тўланадиган ишларида меҳнат қилиб, эндиликда биринчи навбатда ишсизлик қурбонлари бўлаётганлар хорижийлардир.

АҚШдаги минглаб ишчиларнинг оғир тақдири ҳақида АПН мухбирига таниқли социолог олим Гаити коммунистлар Бирлашган партиясининг аъзоси Жерар Пьер-Шарль қуйидагиларни айтиб берди.

Гаитида ҳорижий мамлакатларга ўтиш — дейди Жерар Пьер-Шарль, — 60-йилларда бошланган эди. Бу «яхшироқ ҳаётни қидирганлар», аниқроғи Дювалье сиёсий режимидан қутулиш йўлини излаганлардир. Шахсан унинг айби билан қисқа вақт ичида мамлакат қаттиқ иқтисодий танглик исканжасида қолди. Демократик кучларга қарши террор ва репрессиялар авж олиб кетди. Ҳуқуқсизлик ва очарчиликдан қутулиш йўлида ўн минглаб Гаити гражданлари ўз ватанларини ташлаб кетдилар. Уларнинг кўпчилик қисми мўъжазгина кемаларда АҚШгача етиб бордилар.

Аввалига америкаликлар уларни ҳар қандай ишларда фойдаланиш мумкинлигини фаҳмлаб, жон деб қабул қилдилар. Бу пайтда чорак миллион гаитилик бошпана излаб Нью-Йоркка, бошқа ўн минглаб кишилар эса Майами, Балитмор, Бостонга келган эдилар. Биринчилар қаторида келган баъзи ҳорижийлар ўзларига тузукроқ иш топишга муваффақ бўлдилар. Лекин кўпчилик қисми ресторанларда идиш-товоқ ювиш, ахлат ташиш, малайлик каби кам ҳақ тўланадиган ишларга жойлашишди. Улар очдан ўлаётган Гаитидаги қариндош-уруғлари учун у-бу нарса юбориш мақсадида ҳар қандай разил ишларни ҳам бажаришга тайёр эдилар.

70-йилнинг бошларига келиб, қора танли гаитиликлар авж олаётган иқтисодий тангликнинг биринчи қурбонлари бўлдилар. Маълумки, АҚШда ишсизлар, паст табақа миллатлар ҳисобланган негрлар, пуэрторикаликлар, мексикаликлардир. Хорижийларни иш билан таъминлаш у ёқда турсин, уларни бу ердан ҳайдаб чиқара бошладилар.

Бундан бир неча йил аввал Гаити гражданларининг АҚШга турист сифатида келаётганликларини («кўнгил хушлик», «дам олиш» учун эмас, албатта) маъмурлар кўриб-кўрмаганликка олган эдилар. Улар туристик муддати тамом бўлиб, лекин қайтиб кетмаётганларга нисбатан ҳеч қандай чора қўлламадилар. Чунки Америка корхоналари учун ҳеч қандай мутахассислик гувоҳномаси йўқ, арзонгина ишчи кучи зарур эди. Ҳозирчи! Ички бозор тартиблари ўзгара бориши билан АҚШнинг хорижийларга хизмат кўрсатиш бюролари енг шимариб ишга киришди. Гаитиликларни чинакамига овлай бошлашди. Ушланган ҳар бир гаитиликни унинг бир неча йилдан бери АҚШда яшаб, меҳнат қилаётганлигига қарамай, кемаларга солиб Гаитига жўнатмоқдалар.

Жаҳон жамоатчилигини тинчлантириш мақсадида Гаитининг ҳозирги ҳукмрони Жон-Клод Дювалье «Майами геральд» газетасига интервью бериб, гаитиликларни «сиёсий тақиб қилиш — афсонадир. Уйларига қайтиб, ўз ватани манфаати учун меҳнат қилмоқчи бўлган ҳар бир гаитилик бемалол, тинчгина яшайверади», деб айтди. Бунға ким ҳам ишонарди. Бу ўз навбатида диктаторнинг демагогик айёрлиги, холос. Ахир Дювалье ҳукмронлик қилаётган бу мамлакатда ҳатто Гаити манфаати учун меҳнат қилишга шароит ҳам йўқ-ку! Америкадан жўнатилганларни Гаитида оғир меҳнат ва қамоқхоналар кутмоқда.

АҚШдан зўрлаб чиқариб юбориш, гаитиликлардагина эмас, балки барча соф виждонли америкаликларда ҳам норозиликларга сабаб бўлмоқда. Вашингтондаги Конгресс биноси олдида демократик жамоатчиликнинг норозилик намойиши бўлиб ўтди. Бу намойиш қатнашчилари гаитиликларни тинч қўйишларини, уларни Дювалье диктатураси, жаллодларининг қўлларига топширмасликни талаб қилдилар.

(АПН).

ҲЕЧ КИМ, ҲЕЧ ҚАЧОН УНУТИЛМАЙДИ

ОТАШҚАЛБ ЙИГИТЛАР

Кармана қишлоғидаги Островский номли ўрта мактабнинг Улуғ Ватан уруши йилларида қаҳрамонона ҳалок бўлган собиқ ўқувчиларидан ўн олти кишининг номи маълум бўлиб қолди. Навоий район ва Бухоро область ҳарбий комиссарликлари ходимлари, Улуғ Ватан урушининг иштирокчилари ёш изтопарларга уларни қидиришда кўмаклашдилар. Эндиликда бу номлар ҳам мактаб олдида қад кўтариб турган, ҳалок бўлган кишилар ёдгорлигига ёзиб қўйилади.

Кармана қишлоғидаги болалар ўз мактабларида илгари ўқиб, фронтга кетган кишилар тўғрисидаги материалларни тўплай бошлаганига уч йилдан ошди. Собиқ ўқувчилардан 18 нафари қайтиб келмади.

...Бу воқеа 1941 йилнинг 22 июнида бўлган эди. Мактабни эндигина битириб чиққан бахтиёр ва шод-хуррам йигит-қизлар янги ҳаёт мусаффо тонгини Зарафшон соҳилида кутиб олдилар. Улар мана шу соатларда Ватанимиз бошига кулфат тушганлигини, шаҳарларимиз ва қишлоқларимизга бомба ташланаётганлигини билмасдилар. Орадан бир неча соат ўтгач, йигитлар ўша куниёқ ҳаммалари биргаликда ҳарбий комиссариатга келишиб фронтга жўнатилишларини сўрашди...

Ҳамид Ўрмонов Ростов—Дон учун бўлган жангларда мардона ҳалок бўлди. Аҳад Ўрмонов Венгрияда жон берди. Оғир бомбардимончи самолёт штурмани Александр Канцин ўз аэродромига қайтиб келмади. Капитан Александр Воропаев ғалабадан бор-йўғи бир ой аввал Берлинда ҳалок бўлди... Қаҳрамонларнинг номлари унутилгани йўқ. Уларнинг исми-шарифлари мактаб олдида ўрнатилган металл ёдгорликка ёзиб қўйилган. Бу ёдгорликни тайёрлашда Навоий ремонт-механика заводининг ходимлари, шу мактабни битириб чиққан Анвар Шомуродов, Михаил Шубин, Ахиллес Полихрандия кўмаклашдилар.

Болалар ҳар куни тонготар пайтида ёдгорлик ёнига янги гуллар олиб келишади. Бу ерда пионерларнинг қасамёд сўзлари янграйди. Қишлоқ ёшлари шу ерда комсомол сафига қабул қилинадилар. Бу галстуклар Улуғ Ватанга садоқат рамзидир. Энг олдин қишлоқ ... Улуғ Ватан олдидаги бурчлари ва ... қаҳрамонона фидо қилдилар.

А. ФОЗИЛОВ,
ЎзТАГ мухбири.

Тошкентдаги кондитер буюмлари фабрикасининг маҳсулотлари харидорларга манзур бўлаётир. Фабрика лабораториясининг инженер-химиклари ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар сифатини диққат билан кузатиб турадилар. Суратда: Зуҳра Имонбоева билан Нина Кононовалар лабораторияда маҳсулот сифатини кўздан кечираётирлар.

С. Маҳкамов фотоси.

ИЗЛАНИШ ВА КАШФИЁТЛАР

УНИВЕРСАЛ УЛЬТРАТОВУШ

Каунас қоғоз фабрикасида жорий этилган ихчам асбоб сифат белгиловчи бутун бир лаборатория вазифасини ўз зиммасига олди. Корхона билан тузилган шартномага биноан Каунас политехника институти ультратовуш проблема лабораториясининг мутахассислари уни ишлаб чиқдилар ва тайёрладилар.

Автомат контролер ҳаракатдаги қоғоз тасмасини кузатиб боради ва қоғоз ясайдиган машинадаги лист структурасини аниқлайди. нормадан заррача четланиш бўлса у сигнал беради. Операторлар шу заҳоти аралашма составини ростлаб, фақат юқори сифатли маҳсулот чиқарилишини таъминлайдилар.

Проблема лабораториясининг ходимлари ультратовушни кўпгина касбларга «ўргатдилар». Ультратовуш нефть маҳсулотлари, синтетик тола, темир-бетон конструкцияларнинг состави ва сифатини аниқлаб беради. Литва йўлларида автотранспорт ҳаракати интенсивлигини қайд этувчи ихчам ультратовуш счетчиклари пайдо бўлди.

Лаборатория ҳузурида барпо этилган махсус жорий этиш шуъбаси кейинги 10 йил мобайнида халқ хўжалиги учун 60 дан ортиқ илмий масалаларни ҳал қилиб берди. (ТАСС).

«ҲАЗРАТИ ИНСОН» ВЬЕТНАМ ТИЛИДА

Совет адабиётидан вьетнам тилига таржима қилинаётган асарларнинг сони тобора кўпаймоқда. Совет кишисининг ажойиб образини гавдалантирган бу асарлар вьетнам халқини Америка империалистларига қарши курашга, мамлакатда янги ҳаёт қуришга илҳомлантирмоқда.

Фақат 1967 йилгача рус классик ва совет ёзувчиларининг 300 га яқин роман, қисса ва шеърлар тўплами вьетнам тилига таржима қилинди. Ўқувчилар аллақачон Пушкин ва Гоголь, Горький ва Фадеев, Маяковский ва Турсунзода асарларини севиб ўқимоқдалар.

Китоб жавонларимиз яқинда яна бир совет китоби — ўзбек ёзувчиси Раҳмат Файзийнинг «Ҳазрати инсон» романи билан бойиди. Романни таниқли ёзувчи Нгуен Тхий Инг таржима қилган. «Ҳазрати инсон» романи «Олтин юраклар» номи билан китобхонларга ҳавола этилди. Бизда, Вьетнамда ўзгаларнинг бахти учун ўзини фидо қилган ажойиб кишиларни «олтин юраклилар» дейишади. Китоб катта нусха билан босилди.

Раҳмат Файзий романи, деб ёзади таржимон Нгуен Тхий Инг китобга ёзган сўз бошисида, социалистик жамиятдаги кишилар, эр ва хотин, ота-оналар ва болалар ўртасидаги янги муносабатлар ҳақидаги ажойиб қўшиқдир. Ҳаёт материалини чуқур ҳис қилиш, мароқли ҳикоя қила олиш маҳорати китоб муаллифига жойили, ҳаққоний образлар яратиш, ўзбек халқи характерининг ҳарорати, гўзал инсоний сифатларини гавдалантириш имконини берган.

Вьетнам китобхонларининг ёзувчи Раҳмат Файзийга қалб миннатдорчиликларини етказар эканмиз, унга катта ижодий ютуқлар тилаймиз.

ЛЕ ВИНЬ КУОК,
филология фанлари кандидати.

СУРАТЛАРДА: ёзувчи Раҳмат Файзийнинг вьетнам ва болгар тилларида нашр этилган «Ҳазрати инсон» романининг фоторепродукцияси.

ЭШИТГАНДАН КЎРГАН ЯХШИ

ТУРИЗМ

1974 йилда ўзбекистонлик туристлар жаҳоннинг 27 мамлакатида бўлишди. Улар Европа бўйлаб, Ўрта Ер денгизи, Қора денгиз, Болтиқ ва шимолий денгизлар билан туташ мамлакатларга саёҳат қилишди. Болгариядаги «Олтин қум», «Қуёшли соҳил», Венгриядаги Балатон кўли соҳилидаги халқаро курортларда дам олишди. 130 дан ошиқ киши эса, Чехословакиянинг Карлови Вари ҳамда Болгариянинг Хисаро курортларида даволандилар.

Кейинги пайтда хорижий мамлакатларга саёҳатга кўпроқ бир соҳадаги, яъни касбдошларнинг биргаликда боришига эътибор қилинмоқда. Жумладан, ўтган йили 132 группа ташкил этилган бўлиб шундан 36 группа қишлоқ хўжалик ходимлари, 21 группа ўқитувчилар, 9 группа қурувчилардан таркиб топган эди. Шунингдек, темир йўлчилар ,медицина ходимлари ва халқ хўжалигимизнинг бошқа соҳаларида меҳнат қилаётган кишилар сафарга чиқдилар. Ўзбекистон Маориф министрлиги билан ҳамкорликда олий ва ўрта махсус ўқув юртлари муаллимлари ҳамда мактаб ўқувчиларидан 350 га яқин киши «Дўстлик» поездида Болгария Халқ Республикасига борди.

Ўтган йиллардагидек, 1974 йилда ҳам қишлоқ хўжалик ходимлари имтиёзли асосларда сафарга чиқдилар. Чунончи, Фарғона ва Сурхондарё областларининг 500 га яқин илғор пахтакорлари. «Аджария» теплоходида Қора денгиз бўйлаб саёҳат қилиб Болгария ҳамда Руминияга ташриф буюришди.

Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида ғолиб чиққан республикамизнинг 157 вакилига Европадаги социалистик мамлакатларга сафар қилиш учун бепул йўлланма ажратилди. Уларнинг бир қисми ўтган йил декабрда дам олишган бўлса, қолганлар яқинда Болгария, Руминия, ГДР. Польша ва Чехословакияда бўлишади.

Халқимизда юз марта эшитгандан бир марта кўрган яхши деган нақл бор. Чет мамлакатларга саёҳатга борган туристлар капиталистик экономиканинг турғун эмаслиги, хорижий юртлардаги оғир турмушни ўз кўзлари билан кўриб қайтмоқдалар. Ишсизлик, нарх-навонинг қимматлигини кўриб ҳайрон қолсалар, социалистик ҳамдўстлик мамлакатларидаги ютуқлардан қувонмоқдалар.

Айни вақтда туристларимиз чет элда совет давлатининг тинчликсевар ташқи сиёсатини, мамлакатимиз, шу жумладан Ўзбекистоннинг коммунизм қурилишидаги ютуқларини актив пропаганда қилмоқдалар. Сафарлар халқлар ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлашга, туристлар дунёқарашини кенгайтиришга хизмат қилмоқда. Европа бўйлаб туристик саёҳатдан қайтган Тошкент автомобиль йўллари институти ректори А. Муталибовнинг қуйидаги фикрлари диққатга сазовор:

— Катта-кичик учрашувлар чоғида республикамизнинг қардош халқлар оиласида ярим аср мобайнида саноат, қишлоқ хўжалиги, илм-фан ва маданият соҳасида эришган ютуқлари тўғрисидаги ахборотларимиз чет элликларда алоҳида қизиқиш уйғотди. Англия ва Францияда дўстлик жамияти активлари билан учрашувлар вақтида гуллаб-яшнаётган ўлкамиз ҳақидаги рисола ва альбомлар тақдим этдик. Бу арзимас совғалар хорижий мамлакат меҳнаткашлари ва илғор кишиларининг тинчлик ва социал тараққиёт учун курашлари билан совет халқларининг мақсад ва интилишлари муштараклигининг ўзига хос тимсоли бўлиб қолса ажаб эмас.

Партия ва ҳукуматимиз меҳнаткашларнинг дам олишлари учун йил сайин катта эътибор бермоқда. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Министрлар Совети Узсовпроф ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг 1975 йил халқ хўжалик планини муддатидан илгари бажариш ва тўққизинчи беш йилликни муваффақиятли тугаллаш учун саноат, қурилиш, транспорт ходимлари ҳамда қишлоқ хўжалиги ходимлари ўртасида республика социалистик мусобақасини ўтказиш тўғрисидаги қарорларида ишлаб чиқариш илғорларини рағбатлантириш учун Совет Иттифоқи ва чет эл мамлакатларга саёҳат қилиш учун Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети 3450 та имтиёзли туристик путёвка ажратади дейилиши фикримизнинг далилидир.

Бу йилги режаларимиз ҳам катта. Кўзда тутилган ишларни юқорида айтилган қарорлар асосида ташкил этмоқдамиз. Серқуёш республикамизнинг 8 мингга яқин вакили Европа бўйлаб саёҳатга чиқиши кўзда тутилган. Улар социалистик мамлакатларда, Ҳиндистон, Афғонистон, Жазоир, Шри-Ланка, Сурия, Ливан, Миср Араб Республикаси, Франция, Италия, Австрия, Ироқ ва бошқа мамлакатларда бўладилар. Дунай бўйлаб алоҳида маршрут билан саёҳат қиладилар. Кейинги пайтда ишлаб чиқариш илғорларини корхона фондидан саёҳатга юбориш ҳам меҳнаткашларни социалистик мусобақада рағбатлантиришнинг ўзига хос омили бўлиб қолди.

Немис-фашист босқинчилари устидан совет халқи эришган ғалабанинг 30 йиллигига бағишлаб алоҳида тадбирлар белгиланди. Чехословакияда Буюк Ғалаба муносабати билан жанговар йўллар бўйлаб махсус маршрут уюштирилади. Унда чех ва словак халқларини фашизм асоратидан озод қилишда қатнашганлар иштирок этадилар. Болгариянинг Хасково округи билан Тошкент области, Ямбол округи билан Андижон области ўртасида ҳам алоқалар кучайтирилади.

Туризм йилдан-йилга халқлар ўртасида дўстлик ва ўзаро ҳамкорликни мустаҳкамлаш ишига кўпроқ хизмат қилмоқда.

И. ИКРОМОВ,
Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети чет эл туризми бўлимининг бошлиғи.

АХБОРОТ ЯНГИЛИКЛАР ХАБАРЛАР

МАДАНИЙ ХИЗМАТ — АНДИЖОН

ТЎЙ БЮРОСИ

Охунбобоев номли музикали драма ва комедия театри қошида тўй ва бошқа тантанали маросимларда маданий хизмат кўрсатиш бюроси ташкил этилди. Маданий хизмат кўрсатадиган санъаткорлар коллективи бюро йўлланмаси билан келишилган тўй ва тантанали маросимларга боради. Бюро хўжалик ҳисобида ишлайди. Тўй ўтказадиган гражданлар бир ҳафта аввал бюрога талабнома бериб қўядилар.

ХОТИРА

ҚАҲРАМОН МУКОФОТИ

Марказий Фарғона чўлини ўзлаштиришда бульдозерчи Мирзараим Жумабоевнинг хизмати катта бўлган. У чўлга биринчи от солганлардан. Партия ва ҳукуматимиз унинг хизматларини юксак баҳолаб, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берди. Бурноғи йили бевақт ўлим уни орамиздан олиб кетди. Яқинда «Андижанводстрой» тресги Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, марҳум Мирзараим Жумабоевнинг хотирасини абадийлаштириш мақсадида унинг номида мукофот таъсис этди. Бу мукофот ҳар кварталда энг юқори кўрсаткичга эришган механизаторга берилади.

АНЪАНАЛАР

МЕҲНАТ БАЙРАМИ

Советобод шаҳрида Ўзбекистон комсомолининг 50 йиллиги шарафига меҳнат байрами ўтказиладиган бўлди. Бу ташаббусни Андижон сув омбори қурилиши бошқармасига қарашли 1-қурилиш-монтаж бошқармасининг қурувчи ёшлари бошлаб бердилар. 1 апрелда бу ерда энг яхши ёш ишчи, деган номни олиш учун конкурс ўтказилади. Конкурсдан кейин катта спорт байрами бошланади.

САЁҲАТ

ҚУРОЛДОШЛАР САФАРИ

Буюк Ғалабанинг 30 йиллиги муносабати билан касаба союзлари область совети, унинг туризм ва экскурсиялар бўйича совети Улуғ Ватан уруши қатнашчиларига Андижон — Волгоград — Харьков — Минск — Вильнюс — Калининград — Рига — Таллин — Ленинград маршрути бўйлаб махсус туристик поезд ташкил этишга қарор қилдилар. Саёҳат муддати 19 кун. Уруш қатнашчиларидан 396 киши поездда Буюк Ғалабанинг тақдири ҳал этилган шаҳарларда, ўзлари жанг қилган жойларда бўладилар. Жангларда ҳалок бўлган қуролдошларининг қабрларига гулчамбарлар қўядилар, уларни хотирлаб эсга оладилар.

А. ҚУРОНБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

АХБОРОТ ЯНГИЛИКЛАР ХАБАРЛАР

СПОРТ

ЯНА ТОШКЕНТДА КУЧ СИНАШАДИЛАР

Ўзбекистон пойтахти футбол бўйича халқаро ўсмирлар турнирининг қатнашчиларини иккинчи марта қабул қилади. Саккизта терма команда — Чехословакия, Польша, Венгрия, Германия Демократик Республикаси, Финляндия, СССР-I, СССР-II ва Ўзбекистон командалари иккита кичик группада бир қанча матч ўтказадилар. Ғолиблар асосий соврин учун беллашадилар.

Ёш футболчиларнинг учрашувлари «Пахтакор» стадионида, Тўйтепадаги «Юбилейний» стадионида, «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози стадионида ва бошқа майдонларда ўтказилади.

Мусобақалар 2 март куни «Пахтакор» марказий стадионида очилади ва биринчи матч ўтказилади. Ўсмирларнинг футбол бўйича халқаро турнири 9 мартда тугалланади. У терма командаларнинг Европа чемпионати олдидан ўзига хос тайёргарлиги бўлади.

БИРЛАШМА СПОРТЧИЛАРИ

Илиқ кунлар бошланди. «Узсельхозтехника» Бухоро район бирлашмасининг спортчилари ана шундан фойдаланмоқдалар. Футбол майдонида, волейбол ва баскетбол майдончаларида машқлар бошланди, ГТО комплекси нормативлари топширилмоқда.

Бирлашмада 380 ишчи, инженер-техник ходим ва хизматчи бор. Уларнинг ҳар бири спортнинг бирон тури билан шуғулланмоқда.

Спортчилар район ва область мусобақаларида кўп марта иштирок этдилар. Енгил атлетикачилар, волейболчилар, теннисчилар штангачилар қўлга киритган совринлар, вимпеллар, ёрлиқлар, махсус стендга қўйилган.

Буюк Ғалабанинг 30 йиллигига бағишланган оммавий мусобақалар коллективда шу йилги энг қизиқарли спорт тадбири бўлади.

ШОНЛИ САНАГА АТАБ

Республика стадионларида Ўзбекистон комсомолининг олтин юбилейига бағишлаб, ГТО комплекси бўйича оммавий мусобақалар бошланди. Ёш ишчилар, колхозчилар, студентлар Тошкент, Навоий, Тўйтепа спорт базаларида комсомол эмблемаси остида мусобақалашмоқдалар.

Ўзбекистоннинг қаҳрамон комсомоллари номли соврин учун республика мусобақаларини ўтказиш мўлжаллаб қўйилди.

Редактор **М. ҚОРИЕВ.**

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ЎЗБЕКИСТОН ССР САВДО МИНИСТРЛИГИНИНГ

РЕСПУБЛИКА «УЗХОЗТОРГ» УЛГУРЖИ БАЗАСИ

САВДО ТАШКИЛОТЛАРИГА ҚУЙИДАГИ ЎҒИТЛАРНИ ХАРИД ҚИЛИШНИ

ТАВСИЯ ҚИЛАДИ:

АММИАКЛИ СУПЕРФОСФАТ

Сабзавот экинлари, мевали дарахт ва ниҳоллар учун Полиэтилен халтада чиқарилади.
Оғирлиги 5 килограмм. Баҳоси 50 тийин.

ТОМОРҚАГА СОЛИНАДИГАН ЎҒИТ АРАЛАШМАСИ

Кўкламда томорқа ерини экишга тайёрлаётганда ўғитни икки баравар ортиқ тупроқ ёки қумга аралаштириб, ерга солинади.
Помидор, карам, лавлаги экиладиган ернинг 10 квадрат-метрига, бошқа сабзавот экинлари экиладиган жойнинг 15 квадрат-метрига бир текис қилиб сепилади.
Томорқага солинадиган ўғит аралашмаси қоғоз пакетга жойланган.
Оғирлиги 5 килограмм. Баҳоси 41 тийин.

МЕВАЛИ ДАРАХТЛАР ТАГИГА СОЛИНАДИГАН АРАЛАШМА

Мевали дарахт ва ниҳоллар экилгандан кейин барг чиқаргунча солинади.
150 грамм ўғит икки баравар ортиқ қуруқ тупроқ ёки қум билан аралаштирилади, ҳамда дарахт ёки ниҳол атрофига бир квадрат метр жойга солинади. Ерни 10 сантиметр чуқурликда чопиш керак.
Мевали дарахт ўғити аралашмаси қоғоз пакетга жойланган.
Оғирлиги 3 килограмм. Баҳоси 29 тийин.

ФУНГИЦИД

(Хўлланадиган порошок)
90 процентли мис хлорокиси. Полиэтилен халтага жойланган.
Оғирлиги 200 грамм. Баҳоси 35 тийин.

АММИАК СЕЛИТРАСИ

Турли типдаги тупроқларга экиладиган барча қишлоқ хўжалик экинлари учун ишлатилади.
Картошка ва сабзавот экиладиган тупроққа экишдан олдин 100 квадрат-метр ерга 15—20 сантиметр чуқурликка 2—3 килограмм селитра солинади. Мевали ўсимлик экиладиган 100 квадрат метр жойга 2,5 килограмм селитра солинади. Полиэтилен халтага жойланган.
Оғирлиги 5 килограмм. Баҳоси 54 тийин.

МИКРОЭЛЕМЕНТЛИ ТУЛИҚ ЎҒИТ

Томорқа ва дала экинларига ишлатилади. 1 квадрат-метр ерга 20—50 грамм ўғит солинади. Мевали ўсимликлар бир йилда 2—3 марта озиқлантирилади. Ўғит қоғоз пакетларга жойланган.
Оғирлиги 200 грамм. Баҳоси 16 тийин.

ФОСФОРОБАКТЕРИН — БАКТЕРИАЛЬ ЎҒИТ

Картошка ва мевали ўсимликлар ҳосилдорлигини оширади. У минерал ўғит ўрнини босмайди. Фосфоробактериялар — ҳосилни ошириш учун қўшимча арзон воситадир. У органик ва минерал ўғитлар билан бирга ишлатилади.
Таблетка ҳолида ишлаб чиқарилади.
Шиша идишларга жойланган.
Бир шишасининг баҳоси — 70 тийин.
Справкалар учун адрес: 700091, Тошкент шаҳри, Толариқ кўчаси, 1-уй. Телефон 91-23-87.

«УЗТОРГРЕКЛАМА».

СССР МУДОФАА МИНИСТРЛИГИ МАРКАЗИЙ ОРГАНИ

«КРАСНАЯ ЗВЕЗДА» ГАЗЕТАСИНИ

СОВЕТ АРМИЯСИ ХИЗМАТЧИЛАРИ ВА ҲАММА СОВЕТ КИШИЛАРИ ЯХШИ БИЛАДИЛАР.

«КРАСНАЯ ЗВЕЗДА» ГАЗЕТАСИ — ВАТАНИМИЗДА ЧИҚАДИГАН КЕКСА ОММАВИЙ ГАЗЕТАЛАРДАН БИРИДИР.

«КРАСНАЯ ЗВЕЗДА» биографияси — Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз флотимизнинг биографиясидир.

Агар бу газетанинг эски саҳифаларини варақласангиз, Советлар мамлакати Қуролли Кучлари ҳаётидаги шонли воқеалар кўз олдингизда намоён бўлади.

«КРАСНАЯ ЗВЕЗДА» газетасининг бугунги саҳифалари — совет жангчиларининг қизғин ҳаётларини, уларнинг сиёсий онгини ўсиши ва садоқатли хизматларини акс эттирадиган ёрқин солномасидир.

«КРАСНАЯ ЗВЕЗДА» ГАЗЕТАСИГА ОБУНА БЎЛИНГ!

«СОЮЗПЕЧАТЬ» бошқармаси.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00—МОСКВА. 18.00 — ТОШКЕНТ. 18.10 — Қўғирчоқ фильм. 18.20 — Телеочерк. 18.30 — Концерт. 19.15—БАМ — йўлнинг бошланиши (Москва). 19.45 — **«Ахборот».** 20.00 — «Ёшлик» студиясининг почтаси. 20.25 — **«Ахборот».** 20.45 — Тележурнал. 21.20 — Концерт. 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — Кам харажат билан кўплаб, сифатли маҳсулот берайлик. 22.40 — **Тириклар ва ўликлар** (2-серия). ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.25 — ТОШКЕНТ. 18.00 — МОСКВА. 19.00 — Янгиликлар.. 19.15 — Ҳаракат хавфсизлиги учун 19.45 — Концерт. 20.30 — **Уч аёл** (3-фильм). 22.00 — **Зоя** (адабий кўрсатув). 22.30 — Концерт. 23.40 — Телефильм. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.25 — ТОШКЕНТ. 19.30 — Балетлардан парчалар. 20.05 — Тошкент ва тошкентликлар. 20.35 — Тошкент янгиликлари. 21.05 — **Орзу** (бадиий фильм).

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 28/II да **Чақмоқ,** 1/III да **Қароқчилар.**

РЕСПУБЛИКА ҚЎҒИРЧОҚ ТЕАТРИДА — **Ғозча** (11.00, 12.30, 14.00).

КИНО

Гойя (2 серия) — САНЪАТ САРОЙИ (11.00, 13.30, 16.00, 18.30, 21.00).

ТОШКЕНТ ШАҲАР ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ ҚОШИДАГИ ТОШКЕНТ ТРАМВАЙ-ТРОЛЛЕЙБУС БОШҚАРМАСИГА ҚАРАШЛИ

1-ТРОЛЛЕБУС ДЕПОСИ

троллейбус ҳайдовчиларини тайёрлайдиган навбатдаги курсларга

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Уқиш муддати — 4-5 ой.

Уқувчилар стипендия билан таъминланиб, шаҳар электр транспортларида бепул юриш ҳуқуқига эга бўладилар.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Т. Шевченко кўчаси, 28-уй.

●

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИДА
28 ФЕВРАЛЬ 19.00,
1 МАРТ 17.00 да

СССР ЧЕМПИОНАТИ БЎЙИЧА

«А» класс II группа
«РУБИН» (Тюмень — «БИНОКОР» (Тошкент) командалари ўртасида

ХОККЕЙ

Билетлар марказий «Юбилей» спорт зали кассасида соат 12 дан сотилади

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси. № 26 * ТЕЛЕФОНЛАР
Коммутатор — 330249 дан 330258 гача
Эълонлар — 338142

Р. 03253. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. Б. — 50